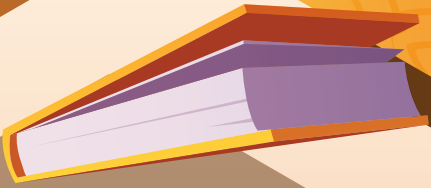




DİN ÖĞRETİMİ  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

9.  
SINIF

TEMEL  
DİNİ BİLGİLER  
ETKİNLİK  
KİTABI







**DİN ÖĞRETİMİ  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**9. SINIF**

**TEMEL DİNİ BİLGİLER**

**ETKİNLİK  
KİTABI**

**YAZARLAR**

Dr. Fatma BALCI ARVAS

Dr. Numan KONAKLI

Ayşe SAĞLAM

Hüseyin ÇINAR

Süleyman EMİROĞLU

**Editör**

Süleyman EMİROĞLU

**Dil Uzmanı**

Mehmet Emin SARIKAYA

**Program Geliştirme Uzmanı**

Talip AYDEMİR

**Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı**

Hülya ERDUL

**Rehberlik ve Psikolojik****Danışma Uzmanı**

Kenan PINARBAŞI

Mevlüt SELVİ

**Grafik Tasarım Uzmanı**

Hakan AVLUKARI

Meryem ÜNSEL

Yahya ÖZTÜRK



# İÇİNDEKİLER

## 2. ÜNİTE

### İbadet Hayatımız

#### 1. KAZANIM: İbadet kavramını açıklar.

|                              |    |
|------------------------------|----|
| 1. ETKİNLİK: BOŞLUK DOLDURMA | 8  |
| 2. ETKİNLİK: SINIFLANDIRMA   | 11 |

#### 2. KAZANIM: İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.

|                         |    |
|-------------------------|----|
| 3. ETKİNLİK: OKU-YORUM  | 14 |
| 4. ETKİNLİK: EŞLEŞTİRME | 17 |

#### 3. KAZANIM: İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.

|                          |    |
|--------------------------|----|
| 5. ETKİNLİK: OKU-YORUM   | 20 |
| 6. ETKİNLİK: BUL-YORUMLA | 23 |

#### 4. KAZANIM: İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örneklendirir.

|                         |    |
|-------------------------|----|
| 7. ETKİNLİK: EŞLEŞTİRME | 26 |
| 8. ETKİNLİK: BULMACA    | 29 |

#### 5. KAZANIM: Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| 9. ETKİNLİK: SIRALAYALIM    | 32 |
| 10. ETKİNLİK: SINIFLANDIRMA | 35 |

#### 6. KAZANIM: Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.

|                              |    |
|------------------------------|----|
| 11. ETKİNLİK: ÇENGEL BULMACA | 38 |
| 12. ETKİNLİK: SINIFLANDIRMA  | 41 |

#### 7. KAZANIM: Çeşitlerine göre namazın kılınışına örnekler verir.

|                                       |    |
|---------------------------------------|----|
| 13. ETKİNLİK: SIRALAYALIM-UYGULAYALIM | 44 |
| 14. ETKİNLİK: NE'Sİ VAR?              | 47 |

#### 8. KAZANIM: Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örneklendirir.

|                           |    |
|---------------------------|----|
| 15. ETKİNLİK: BUL-YORUMLA | 49 |
| 16. ETKİNLİK: BUL-YORUMLA | 52 |

#### 9. KAZANIM: Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.

|                              |    |
|------------------------------|----|
| 17. ETKİNLİK: ÇENGEL BULMACA | 55 |
| 18. ETKİNLİK: HADİ ANLAT     | 58 |

#### 10. KAZANIM: Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.

|                          |    |
|--------------------------|----|
| 19. ETKİNLİK: OKU-YORUM  | 60 |
| 20. ETKİNLİK: EŞLEŞTİRME | 63 |

# İÇİNDEKİLER

## 2. ÜNİTE

### İbadet Hayatımız

#### 11. KAZANIM: Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| 21. ETKİNLİK: SINIFLANDIRMA | 66 |
| 22. ETKİNLİK: EŞLEŞTİRME    | 69 |

#### 12. KAZANIM: Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| 23. ETKİNLİK: SINIFLANDIRMA        | 72 |
| 24. ETKİNLİK: ŞİFRELİ DOĞRU-YANLIŞ | 75 |

#### 13. KAZANIM: Hac ile ilgili kavramları açıklar.

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| 25. ETKİNLİK: ÇENGEL BULMACA  | 78 |
| 26. ETKİNLİK: BOŞLUK DOLDURMA | 81 |

#### 14. KAZANIM: Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.

|                          |    |
|--------------------------|----|
| 27. ETKİNLİK: OKU-YORUM  | 84 |
| 28. ETKİNLİK: SIRA SENDE | 87 |

#### 15. KAZANIM: Salih amelin kapsamını söyler.

|                            |    |
|----------------------------|----|
| 29. ETKİNLİK: BULALIM      | 89 |
| 30. ETKİNLİK: CEVAPLAYALIM | 91 |

#### 16. KAZANIM: Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.

|                            |    |
|----------------------------|----|
| 31. ETKİNLİK: OKU-YORUM    | 94 |
| 32. ETKİNLİK: DÜZENLEYELİM | 97 |

#### 17. KAZANIM: İbadetleri yapmaya istekli olur.

|                          |     |
|--------------------------|-----|
| 33. ETKİNLİK: OKU-YORUM  | 100 |
| 34. ETKİNLİK: SIRA SENDE | 102 |

# KİTABIMIZI TANIYALIM

Ders adı

Sınıf

Kazanım

Etkinlik sıra numarası

Etkinlik süresi

Ünite adı

Etkinlik süreci  
açıklaması

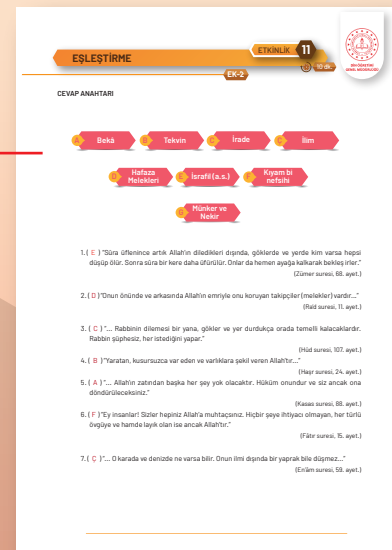
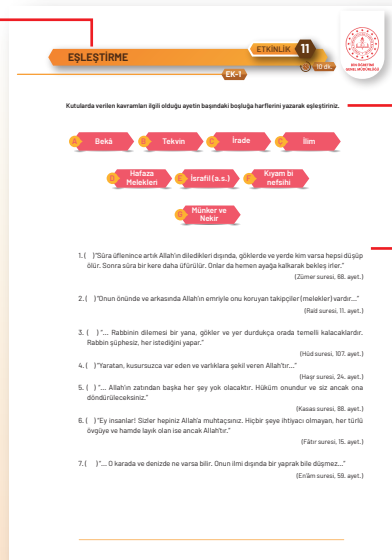
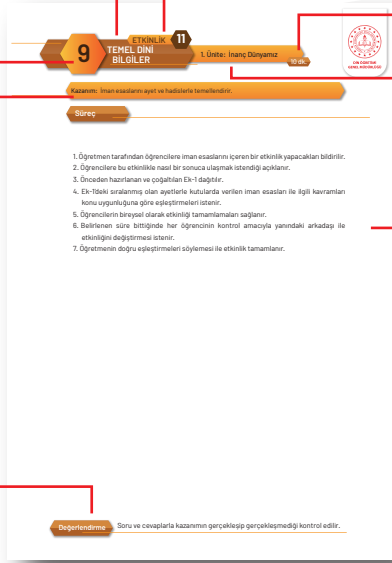
Değerlendirme  
yöntemi

Etkinlik adı

Etkinlik yönergesi

Etkinlik alanı

Cevap  
anahtarı





**ÜNİTE  
2**

**İBADET  
HAYATIMIZ**

**Kazanım:** İbadet kavramını açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerin ipucu tablosuna göre öncelikle ipuçlarını bulmaları istenir.
4. İpuçları doğru bir şekilde bulunan ifadelerin doğru bir şekilde tamamlanması istenir.
5. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur.
6. Bu şekilde sırayla bütün eksik ifadeler bulunur.
7. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

## BOŞLUK DOLDURMA

### ETKİNLİK

1

15 dk.

EK-1



Aşağıdaki boşluklarda ibadet kelimesinin sözlük anlamları verilmiştir. Her bir cevabı bulmak için verilen ipucu tablosunu dikkate alınız. İpuçlarını bulduktan sonra kelimeleri tamamlayarak ibadet kelimesinin sözlük anlamlarını yazınız.

### İPUCU TABLOSU

“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”

(Zâriyât suresi, 56. ayet.)

- 1. kutudaki ifadenin 3 ve 4. harfi, yukarıdaki ayetin 16. harfi
- 2. kutudaki ifadenin 1. harfi, yukarıdaki ayetin 1. harfi
- 3. kutudaki ifadenin 3 ve 8. harfi, yukarıdaki ayetin 47. harfi
- 4. kutudaki ifadenin 2. harfi, yukarıdaki ayetin 11. harfi
- 5. kutudaki ifadenin 4 ve 8. harfi, yukarıdaki ayetin 2. harfi
- 6. kutudaki ifadenin 2 ve 4. harfi, yukarıdaki ayetin 32. harfi

1 \_ \_ \_ \_ \_

2 \_ \_ \_ \_ \_

3 \_ \_ \_ \_ \_

4 \_ \_ \_ \_ \_

5 \_ \_ \_ \_ \_

6 \_ \_ \_ \_ \_

## BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK

1



15 dk.



EK-2

### CEVAP ANAHTARI

1 İTAAT ETME

2 BOYUN EĞME

3 SAYGI DUYMA

4 ÖVME

5 YÜCELTME

6 KULLUK ETME



# 9

## TEMEL DİNİ BİLGİLER

### ETKİNLİK

### 2

#### 2. Ünite: İbadet Hayatımız

15 dk.

**Kazanım:** İbadet kavramını açıklar.

#### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen ifadeleri ilgili sütuna yerleştirmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

#### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda ibadet kavramının dar anlamı ve geniş anlamı ile ilgili örnekler yer almaktadır. Bu ifadeleri okuyarak ilgili oldukları sütuna yazınız.

- ▶ Ailenin geçimini helal yoldan kazanmaya çalışmak
- ▶ Zekât vermek
- ▶ Yolda sıkıntı veren bir şeyi kaldırmak
- ▶ Namaz kılmak
- ▶ Selamlaşmak
- ▶ Hastaları ziyaret etmek
- ▶ Hacca gitmek
- ▶ Güler yüzlü olmak
- ▶ Borçluya kolaylık sağlamak
- ▶ Oruç tutmak
- ▶ Komşu ve akraba ile iyi geçinmek

| İBADET KAVRAMI<br>(Dar anlamı ile ilgili örnekler) | İBADET KAVRAMI<br>(Geniş anlamı ile ilgili örnekler) |
|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |
| >> .....                                           | >> .....                                             |

## CEVAP ANAHTARI

## İBADET KAVRAMI

(Dar anlamı ile ilgili örnekler)

&gt;&gt; Namaz kılmak

&gt;&gt; Oruç tutmak

&gt;&gt; Zekât vermek

&gt;&gt; Hacca gitmek

## İBADET KAVRAMI

(Geniş anlamı ile ilgili örnekler)

&gt;&gt; Ailenin geçimini helal yoldan kazanmaya çalışmak

&gt;&gt; Yolda sıkıntı veren bir şeyi kaldırmak

&gt;&gt; Selamlaşmak

&gt;&gt; Hastaları ziyaret etmek

&gt;&gt; Güler yüzlü olmak

&gt;&gt; Borçluya kolaylık sağlamak

&gt;&gt; Komşu ve akraba ile iyi geçinmek

Lor

9

ETKİNLİK 3  
TEMEL DİNİ  
BİLGİLER

2. Ünite: İbadet Hayatımız

15 dk.

**Kazanım:** İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bularak işaretlemeleri istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan metni okuyarak soruları cevaplayınız.

İbadetler şekil olarak basit görünseler de yüce yaratanın buyrukları olduğu için güçleri ve sırları bu maddi alanın ötesine uzanır ve her biri yaratanla bağlantının değişik biçim ve boyutlarda gerçekleşmesini sağlar. Bunun için de namaz örneğinde olduğu gibi belli duaların ezberlenmesi ve okunması, belirli davranış biçimleri, hacda olduğu gibi çoğu sembolik nitelik taşıyan bir dizi davranış ibadetin bir parçasını veya şekli unsurunu teşkil edebilir. Bu tür davranışların ibadet sayılmasının anlamı ise her zaman zihnen kavranamayabilir. Çünkü ibadetler, dinin belli ölçüde biçimsellik ve sembolizm içeren bir yönünü temsil eder. İnsan akli yüce yaratana ibadet edilmesinin önem ve gerekliliğini kavraya bile bunun nasıl ve ne şekilde yapılacağını bulamaz. Yaratıcının ibadet esnasında ortaya konmasını istediği davranış biçimleri ibadetin özüne göre önem bakımından ikinci derecede olup ne gibi hikmetler taşıdığı akılla kısmen anlaşılabilir yine de aklın tam kavrayamayacağı bir özelliğe sahiptir.

(Ferhat Koca, "İslâm'da İbadet", DİA, C 19, s. 248-252.)

**1. Metnin sonuna gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Bu sebeple ihlas ibadetin Allah (c.c.) katında kabul olabilmemesinin en önemli şartlarından biridir.
- B) İbadetlerin geçerliliği öncelikli olarak sahih bir niyete dayalı olmasına bağlıdır.
- C) İnsanlar, irade sahibi oldukları için davranışlarından sorumludurlar.
- D) Bu sebeple ibadetlerin yalnızca Allah'ın (c.c.) emrettiği, Resûl-i Ekrem'in açıklayıp gösterdiği tarzda yapılması esastır.
- E) Niyet, irade ve istek arasındaki bu sıkı bağdan dolayı, zorlama ile yapılan ibadet geçerli değildir.

**2. Metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) İbadetlerdeki biçimsel ve sembolik yön her zaman insan akılla kavranamayabilir.
- B) İbadetler Allah'la (c.c.) bağlantımızın gerçekleşmesini sağlar.
- C) Şekil olarak bir ibadetin yapılması Allah (c.c.) katında makbul olması için yeterli değildir.
- D) İnsan akli Yaratana ibadet edilmesinin önem ve gerekliliğini kavrayabilir.
- E) İbadetler Allah'ın (c.c.) emirleri olduğu için güçleri ve sırları maddi alanın ötesine uzanır.

**CEVAP ANAHTARI**

1. D
2. C

**Kazanım:** İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.

### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden verilen ayet ve hadisleri okumaları ve bunların ibadetin kabul olma şartlarından hangisi veya hangileri ile ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden ayet ve hadislerin başında yer alan kısma ilgili ifadenin yazılması suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

Aşağıda yer alan ifadeler ibadetin kabul olma şartlarıdır. Verilen ayet ve hadislerin, ibadetin kabul olma şartlarından hangisi veya hangileri ile ilgili olduğunu bularak başında yer alan boşluğa yazınız.

Niyet

İhlas

Sünnete uygunluk

..... "Ey İman edenler! Allah'a itaat edin. Peygamber'e itaat edin ve amellerinizi geçersiz kılmayın."

(Muhammed suresi, 33. ayet.)

..... "Onların etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat O'na sizin takvanız ulaşır..."

(Hac suresi, 37. ayet.)

..... "Müminin niyeti, amelinden daha hayırlıdır."

(Beyhakî, Şuabü'l-İmân, C 5, s. 343.)

..... "Namazı benden gördüğünüz şekilde kılın." ve "Hac menasikini (yapılması gereken uygulama ve davranışları) benden alınız."

(Buhârî, Ezan, 18; Müslim, Hac, 310.)

..... "... Allah'ın hoşnutluğunu isteyerek her ne zekât vererseniz işte bunu yapanlar sevaplarını kat kat artıranlardır."

(Rûm suresi, 39. ayet.)

..... "Dini Allah'a has kılarak ibadet edin..."

(A'râf suresi, 29. ayet.)

..... "De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin rabbi Allah içindir."

(En'âm suresi, 162. ayet.)





## CEVAP ANAHTARI

## Sünnete uygunluk

"Ey İman edenler! Allah'a itaat edin. Peygamber'e itaat edin ve amellerinizi geçersiz kılmayın."

(Muhammed suresi, 33. ayet.)

## Niyet/İhlas

"Onların etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat O'na sizin takvanız ulaşır..."

(Hac suresi, 37. ayet.)

## Niyet

"Müminin niyeti, amelinden daha hayırlıdır."

(Beyhakî, Şuabü'l-İmân, C 5, s. 343.)

## Sünnete uygunluk

"Namazı benden gördüğünüz şekilde kılın." ve "Hac menasikini (yapılması gereken uygulama ve davranışları) benden alınız."

(Buhârî, Ezan, 18; Müslim, Hac, 310.)

## Niyet/İhlas

"... Allah'ın hoşnutluğunu isteyerek her ne zekât verirsiniz işte bunu yapanlar sevaplarını kat kat artıranlardır."

(Rûm suresi, 39. ayet.)

## İhlas

"Dini Allah'a has kılarak ibadet edin..."

(A'râf suresi, 29. ayet.)

## Niyet/İhlas

"De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin rabbi Allah içindir."

(En'âm suresi, 162. ayet.)

# 9

## TEMEL DİNİ BİLGİLER

### ETKİNLİK

### 5

#### 2. Ünite: İbadet Hayatımız

15 dk.

**Kazanım:** İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.

#### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

#### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

“Yüce Allah İslam’ı, insanlar yaşasınlar da dünyada huzurlu olsunlar, ahirette de cennete girerek sonsuz mutluluğa kavuşsunlar için göndermiştir. İslam’ın bütün emirleri fert ve toplum olarak insanların yararına olduğu gibi yasakları da insanların zararınadır.

Hüküm olarak her ne kadar büyük günah işleyen kişi işlediği günahı helal görmediği müddetçe kâfir olmaz ise de bu günahların tekrar tekrar işlenmesi kalbin kararmasına ve neticede -Allah korusun- mühürlenmesine sebep olabilir. Dinî emirlerin yapılması ve dinî yasaklardan uzak kalınması ise kişinin kalbinin nurlanmasına sebep olur. Dine ve ibadetlere bağlılık; Allah’ı, Peygamber’i ve İslam’ı sevmeyi sağlar. Bitkilerin su, hava ve güneş ile canlandığı, yeşerdiği, geliştiği gibi iman da ibadetle kuvvetlenir sağlamlaşır. Dinî prensiplere aldırış etmemek kişinin, Allah’a ve dine bağlılığını azaltır. Belki bir gün bu bağlılıktan hiç bir eser kalmayabilir.

Aslında dinî hükümlerin ifası son derece kolaydır. İnsana zor gelmesi sırf nefsin eğitilmemiş olmasındandır. İslam, fıtrat dinidir. İnsan yaratılışına uygun, prensiplerini insanların kolaylıkla uygulayabilecekleri bir dindir.

İman sırf bir vicdan işi değildir. Davranışlarda kendini göstermelidir. İnsanın olgunlaşması için, Yüce Allah’ın sayısız mükâfatlarına kavuşmak için, kalbimizde iman nurunun hiç sönmemesi için amel ve ibadet gereklidir.”

(bk. Mehmet Bulut, “İman ve Mahiyeti”, D.E.Ü.İ.F. Dergisi, S 11, 1998, s. 33-64.)

1. Yukarıdaki parçaya uygun bir başlık bularak ilgili kısma yazınız.

2. Sizce iman ve ibadet arasında nasıl bir ilişki vardır? Yorumlayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İman, kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve amelden oluşmaktadır.
- B) Günah işlemekte ısrar eden bir kişinin imanı zayıflar.
- C) İbadetlerine gereken önemi veren bir kişinin imanı kuvvetlenir.
- D) İslam dininin emir ve yasakları insanın fıtratına uygundur.
- E) Günah işleyen kişi işlediği günahı helal olarak görmediği müddetçe kâfir olmaz.



CEVAP ANAHTARI

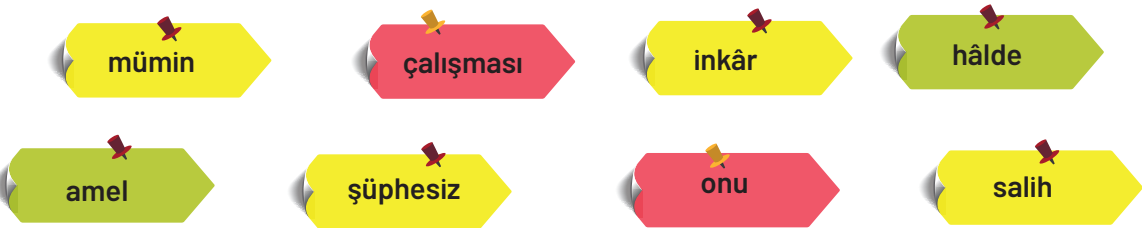
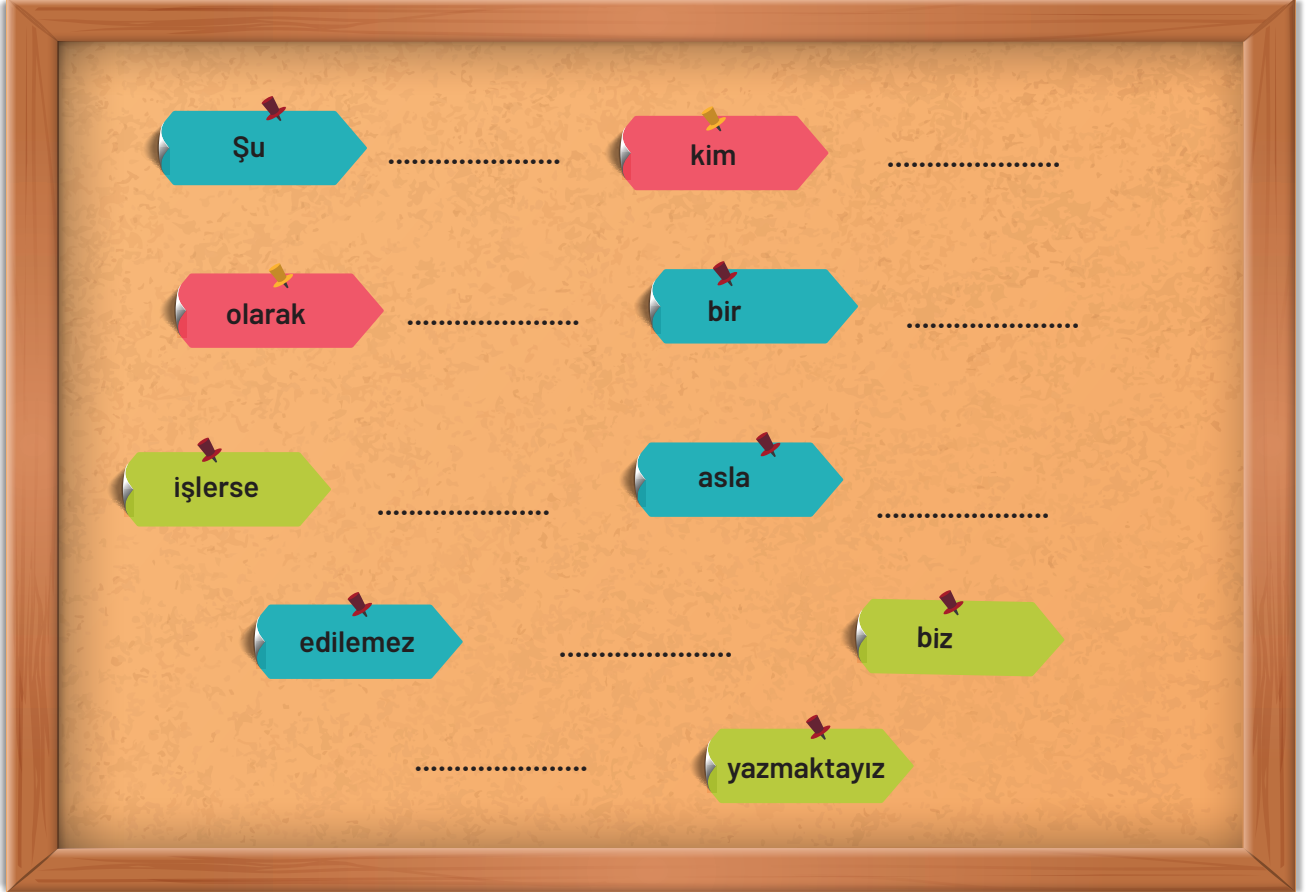
3. A

**Kazanım:** İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerin mantar panosunda kelimeleri eksik olarak verilen ayetin kelimelerini ilgili kısımlara yazarak ayeti tamamlamaları istenir.
4. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
6. Bu şekilde sırayla bütün eksik kelimeler tamamlanmış olur.
7. Öğrencilerin buldukları ayet üzerinde inanç ibadet ilişkisi bağlamında düşünceleri istenir.
8. Ayet ile ilgili öğrencilerin görüşleri sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
7. Öğrencilerin yorumları ile ilgili öğretmenin kısa açıklamalar yapması faydalı olur.

Aşağıdaki mantar panoda verilen ayetin yerinde olmayan parçalarını doğru bir şekilde yerleştirerek (boş olan kısımlara yazarak) ayeti tamamlayınız.



Bulduğunuz ayeti inanç ve ibadet ilişkisi bağlamında değerlendirerek düşüncelerinizi ilgili bölüme yazınız.

.....

.....

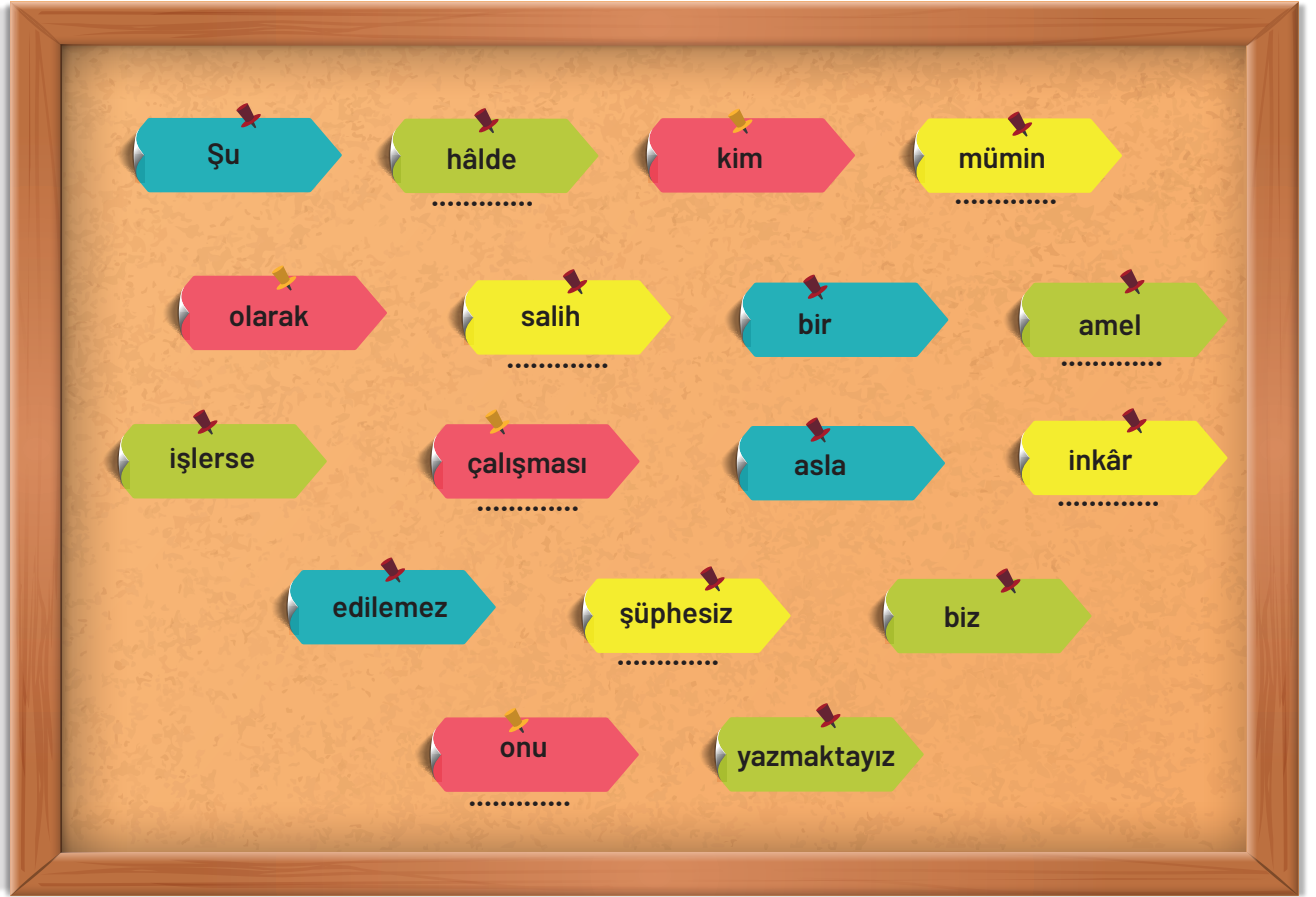
.....

.....

.....



## CEVAP ANAHTARI



(Enbiyâ Suresi, 94. ayet.)

**Kazanım:** İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örneklendirir.

### Süreç

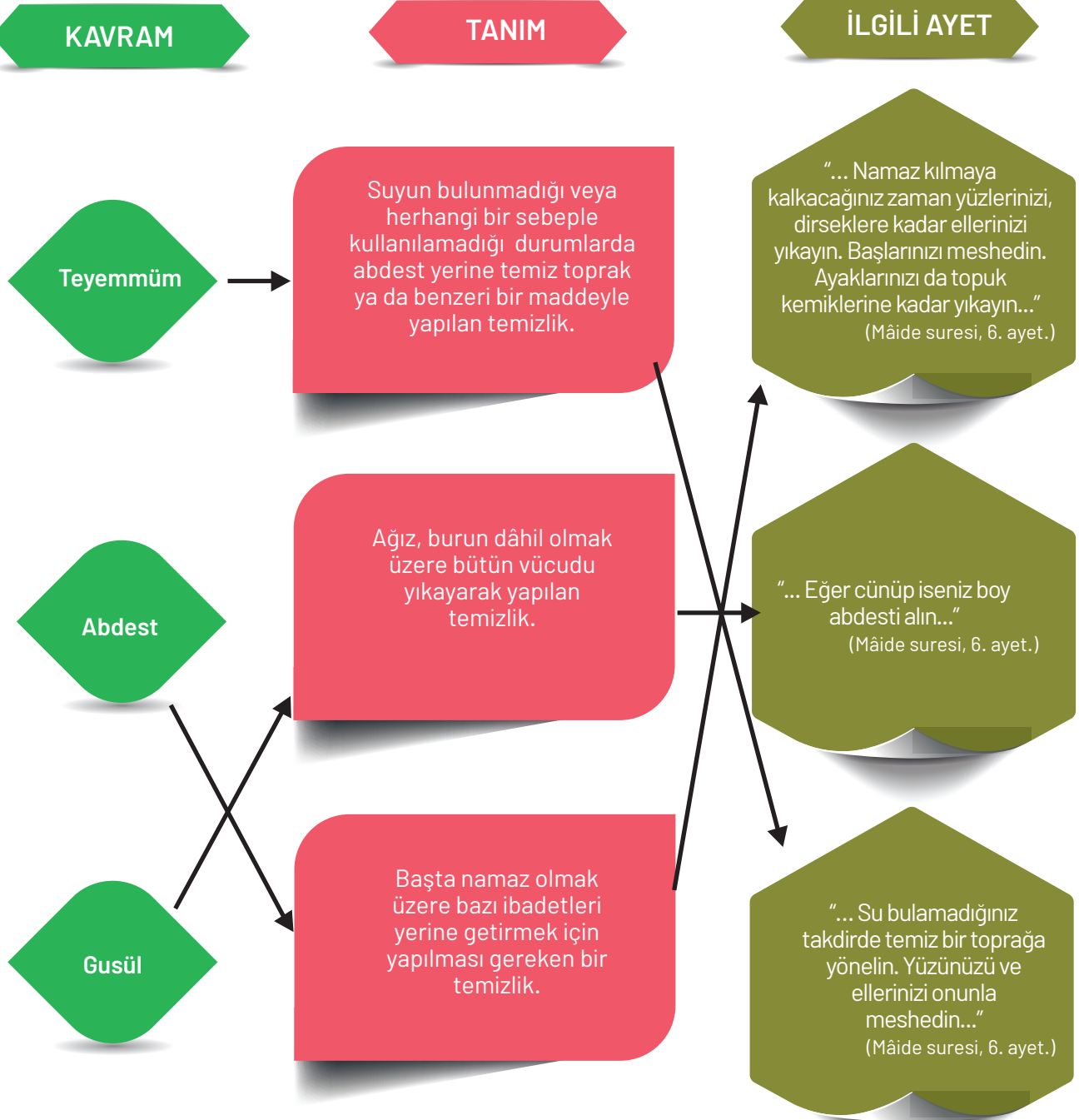
1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden Ek-1’de yer alan kavram, tanım ve ayetleri okumaları, öncelikle hangi tanımın hangi kavrama ait olduğunu, daha sonra ise hangi ayetin tanımı bulunan kavramla ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden öncelikle kavram ve tanımı daha sonra da ilgili ayeti, her birinin aralarında bir ok çizmek suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
5. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.



Aşağıda abdest, gusül ve teyemmüm kavramlarının tanımları ile bu kavramlara yönelik birer ayet verilmiştir. Kavramları tanımlarla, tanımları da ayetlerle doğru bir şekilde eşleştiriniz.

| KAVRAM   | TANIM                                                                                                                                         | İLGİLİ AYET                                                                                                                                                                                   |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Teyemmüm | Suyun bulunmadığı veya herhangi bir sebeple kullanılmadığı durumlarda abdest yerine temiz toprak ya da benzeri bir maddeyle yapılan temizlik. | "... Namaz kılmaya kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı meshedin. Ayaklarınızı da topuk kemiklerine kadar yıkayın..."<br>(Mâide suresi, 6. ayet.) |
| Abdest   | Ağız, burun dâhil olmak üzere bütün vücudu yıkayarak yapılan temizlik.                                                                        | "... Eğer cünüp iseniz boy abdesti alın..."<br>(Mâide suresi, 6. ayet.)                                                                                                                       |
| Gusül    | Başta namaz olmak üzere bazı ibadetleri yerine getirmek için yapılması gereken bir temizlik.                                                  | "... Su bulamadığınız takdirde temiz bir toprağa yönelin. Yüzünüzü ve ellerinizi onunla meshedin..."<br>(Mâide suresi, 6. ayet.)                                                              |

## CEVAP ANAHTARI



**Kazanım:** İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örneklendirir.

### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden bulmacanın üzerinde verilen kavramları kelime avında bulup işaretlemeleri ve kalan harflerle ulaştıkları ayet-i kerimeyi ilgili yere yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrenciler cevaplarını okur.
4. Ayet-i kerimde verilen mesaj üzerine konuşularak etkinlik sonlandırılır.

Aşağıdaki bulmacada yukarıdan aşağı, aşağıdan yukarı, soldan sağa ve sağdan sola olacak şekilde "ABDEST", "GUSÜL" ve "TEYEMMÜM" kavramları gizlenmiştir. Bu kavramlar birden fazla kullanılmıştır. Bu kavramların hepsini bularak işaretleyiniz. Kalan harfleri sırayla yazarak ayet-i kerimeye ulaşınız ve "Bulduğum Ayet" bölümündeki kutuya yazınız.



Bulduğum Ayet

.....

.....



## CEVAP ANAHTARI

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| A | Ş | G | Ü | P | A | T | H | G | T | E | S |
| B | İ | U | Z | K | B | E | İ | U | S | A | L |
| D | L | S | L | A | D | Y | H | S | E | Ç | Ü |
| E | O | Ü | K | Ç | E | E | A | Ü | D | T | S |
| S | E | L | V | B | S | M | E | L | B | E | U |
| T | D | E | N | L | T | M | E | R | A | İ | G |
| T | S | E | D | B | A | Ü | V | E | İ | Y | İ |
| L | Ü | S | U | G | C | M | G | U | S | Ü | L |
| E | T | E | Y | E | M | M | Ü | M | T | E | M |
| İ | Z | L | M | Ü | M | M | E | Y | E | T | E |
| N | E | A | B | D | E | S | T | N | L | E | R |
| L | Ü | S | U | G | İ | G | U | S | Ü | L | S |
| T | E | Y | E | M | M | Ü | M | E | V | E | R |

## Bulduğum Ayet

“Şüphesiz ki Allah çokça tevbe edenleri ve iyice temizlenenleri sever.”

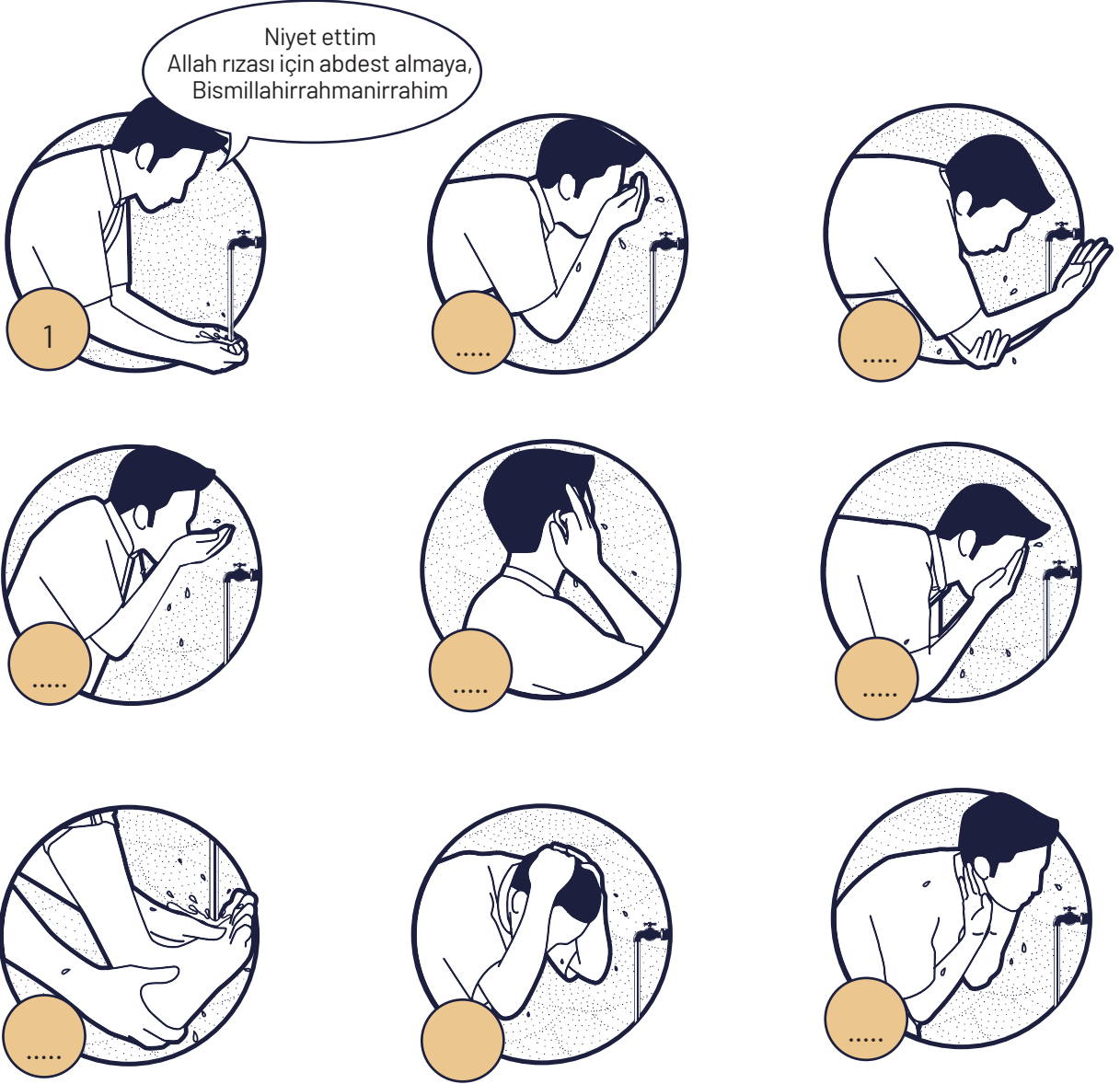
(Bakara suresi, 222. ayet.)

**Kazanım:** Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.

**Süreç**

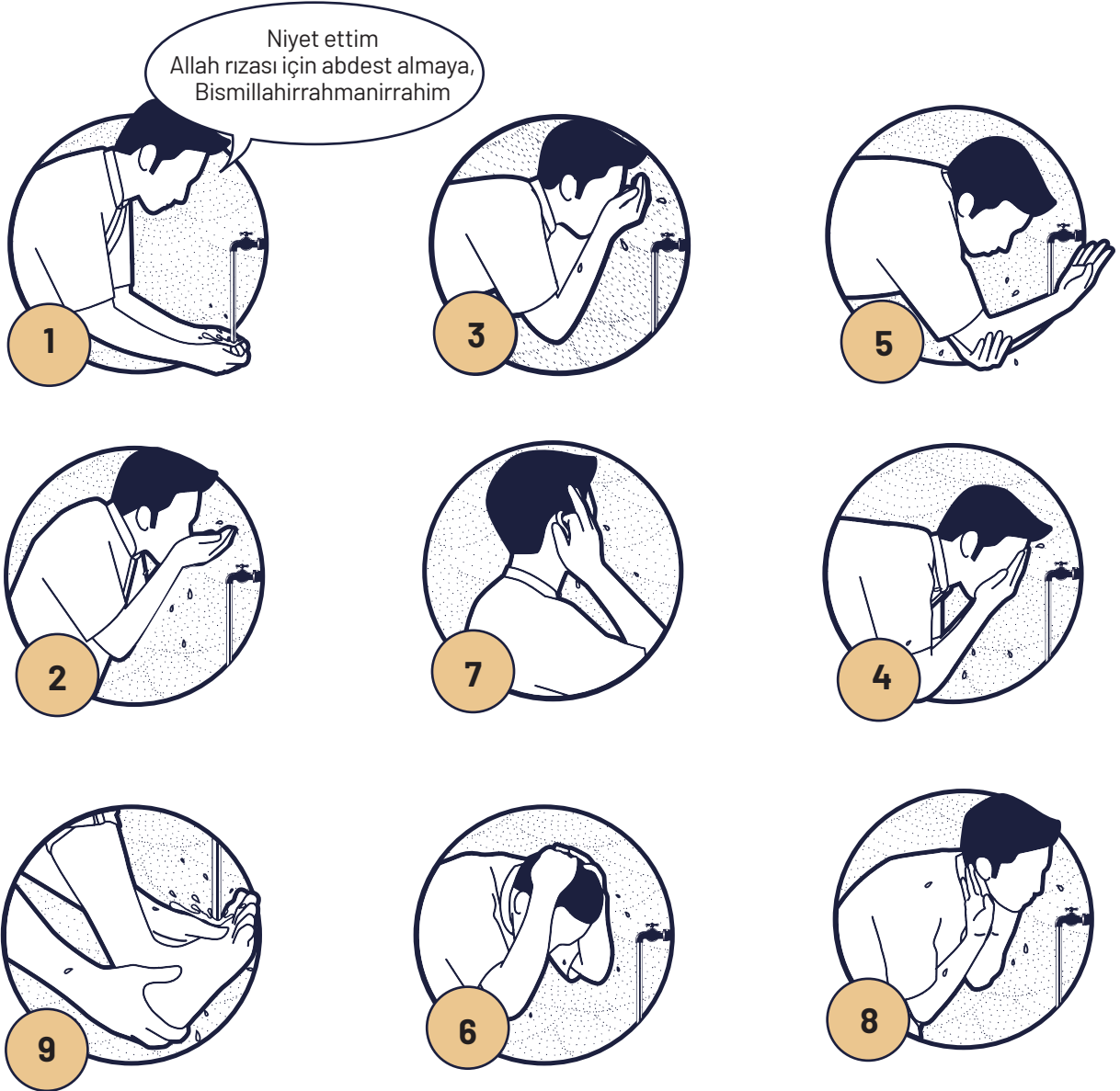
1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilere abdestin alınışı ile ilgili Ek-1’de yer alan görselleri incelemeleri ve hangi sıra ile gelmeleri gerektiğini bulmaları istenir.
4. Öğrencilerden abdestin alınışı ile ilgili görsellerin üzerinde bulunan boşluğa o resmin abdestin alınışındaki sırasını yazmaları istenir.
5. Abdestin alınışı ile ilgili yapılan sıralama öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Abdestin alınışı ile ilgili aşağıda verilen resimleri numaralandırarak sıralayınız.





## CEVAP ANAHTARI





**Kazanım:** Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen ifadeleri ilgili sütuna yerleştirmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Aşağıda yer alan ifadeleri ilgili sütuna yazarak sınıflandırınız.

- Burnu yıkamak
- Elleri temiz toprağa sürüp yüzü meshetmek
- Ayakları topuklarla birlikte yıkamak
- Ağız yıkamak
- Yüzü yıkamak
- Niyet etmek
- Elleri temiz toprağa sürüp kolları meshetmek
- Bütün bedeni yıkamak
- Başı meshetmek
- Kolları dirseklerle birlikte yıkamak

### Abdestin Farzları

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

### Guslün Farzları

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

### Teyemmümün Farzları

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

## CEVAP ANAHTARI

**Abdestin  
Farzları**

- Yüzü yıkamak
- Kolları dirseklerle birlikte yıkamak
- Başını meshetmek
- Ayakları topuklarla birlikte yıkamak

**Guslün  
Farzları**

- Ağız yıkamak
- Burnu yıkamak
- Bütün bedeni yıkamak

**Teyemmümün  
Farzları**

- Niyet etmek
- Elleri temiz toprağa sürüp yüzü meshetmek
- Elleri temiz toprağa sürüp kolları meshetmek

**Kazanım:** Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.

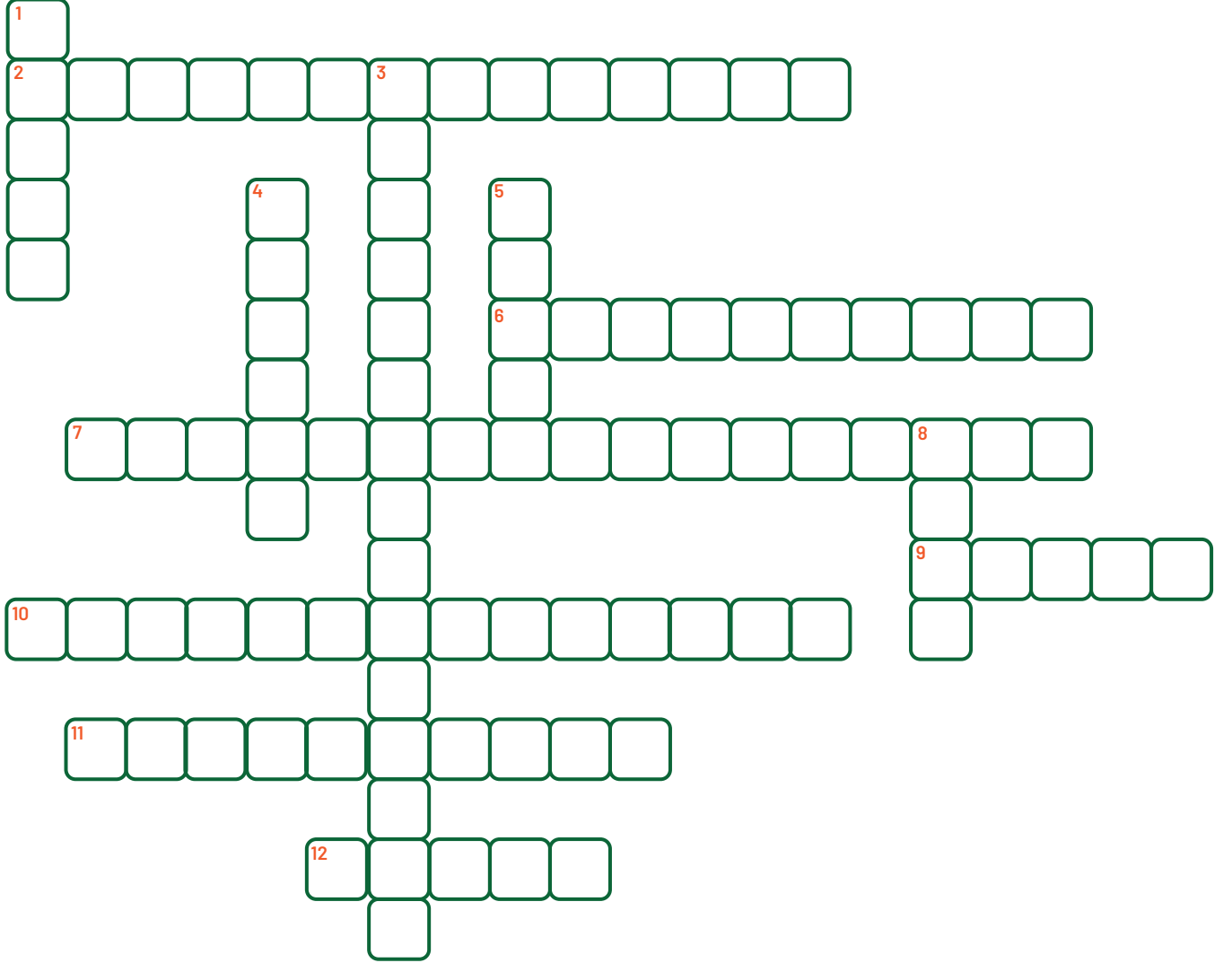
**Süreç**

1. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
2. Öğrencilere bulmacada namazın dışındaki farzlar (şartları) ve içindeki farzlar (rükünler) ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
3. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
4. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kâğıtları sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki bulmacada namazın dışındaki farzlar (şartları) ve içindeki farzlar (rükünler) ile ilgili kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.



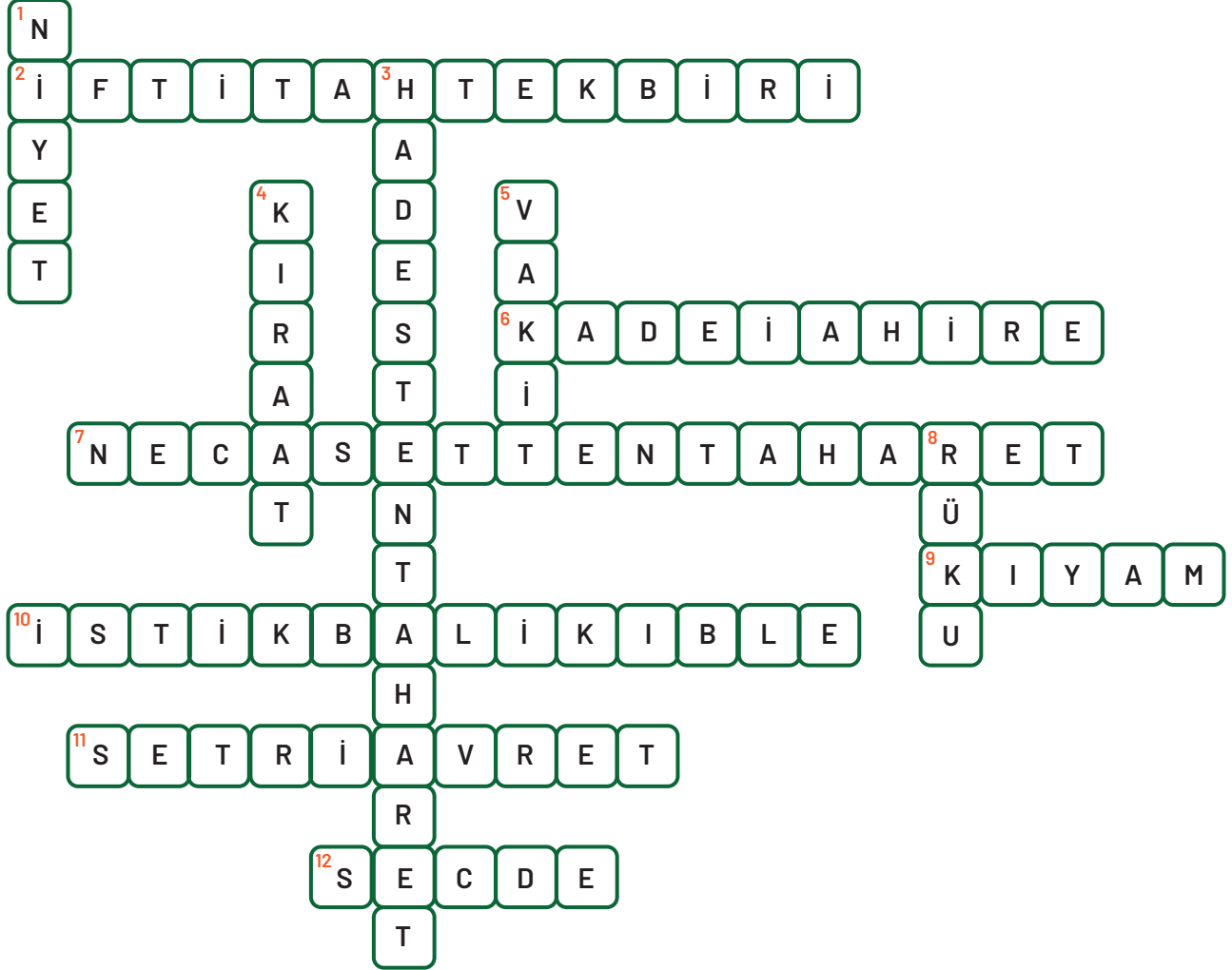
**SOLDAN SAĞA**

2. Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamaktır.
6. Namazın sonunda Tahiyat duasını okuyacak kadar oturmaktır.
7. Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olmasıdır.
9. Namazda ayakta durmaktır.
10. Namaz kılarken kibleye yönelmektir.
11. Örtülmesi gereken yerlerin dinin belirlediği ölçülerde örtülmesidir.
12. Rükûdan sonra ayaklar, dizler ve ellerle beraber alını yere koymaktır.

**YUKARIDAN AŞAĞIYA**

1. Namazın başında, kılınacak namaza yönelmeyi ifade etmektir.
3. Manevi kirliliği gidermek için abdest almak ve gerekli durumlarda boy abdesti almaktır.
4. Namazda Kur'an okumaktır.
5. Her namazı kendi zamanı içinde kılmaktır.
8. Namazda elleri dizlere koyarak eğilmektir.

CEVAP ANAHTARI



SOLDAN SAĞA

2. İFTİTAH TEKBİRİ: Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamaktır.
6. KADEİAHİRE: Namazın sonunda Tahiyat duasını okuyacak kadar oturmaktır.
7. NECASETEN TAHARET: Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olmasıdır.
9. KIYAM: Namazda ayakta durmaktır.
10. İSTİKBALİ KIBLE: Namaz kılarken kıbleye yönelmektir.
11. SETRİ AVRET: Örtülmesi gereken yerlerin dinin belirlediği ölçülerde örtülmesidir.
12. SECDE: Rükûdan sonra ayaklar, dizler ve ellerle beraber alını yere koymaktır.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. NİYET: Namazın başında, kılınacak namaza yönelmeyi ifade etmektir.
3. HADESTEN TAHARET: Manevi kirliliği gidermek için abdest almak ve gerekli durumlarda boy abdesti almaktır.
4. KIRAAT: Namazda Kur'an okumaktır.
5. VAKİT: Her namazı kendi zamanı içinde kılmaktır.
8. RÜKU: Namazda elleri dizlere koyarak eğilmektir.

**Kazanım:** Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.

### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'de namazın dışındaki farzları, içindeki farzları, vacipleri ve sünnetleri ile ilgili örnek ifadeler verilmiştir. Öğrencilerden bu ifadelerin hangi gruba dâhil olduğunu bulmaları ve ilgili sütuna tik işareti (✓) koyarak belirtmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadelerin hangi sütuna ait olduğu bulunmuş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan tabloda namazın dışındaki farzları, içindeki farzları, vacipleri ve sünnetlerinden örnekler verilmiştir. Bu ifadelerin hangi bölüme ait olduğunu tik (✓) işareti koyarak belirtiniz.

|                                                                                            | Dışındaki Farzlar | İçindeki Farzlar | Vacipler | Sünnetler |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|----------|-----------|
| Fatiha suresini okumak                                                                     |                   |                  |          |           |
| Her namazı kendi vakti içinde kılmak                                                       |                   |                  |          |           |
| Rükûda üç defa "Sübhâne Rabbiye'l-azîm" demek                                              |                   |                  |          |           |
| Vitir namazında Kunut duasını okumak                                                       |                   |                  |          |           |
| Namazda ayakta durmak                                                                      |                   |                  |          |           |
| İftitah tekbirinde elleri yukarı kaldırmak                                                 |                   |                  |          |           |
| Kılınacak namaza niyet etmek                                                               |                   |                  |          |           |
| Namazda elleri dizlere koyarak eğilmek                                                     |                   |                  |          |           |
| Namaz kılariken kibleye yönelmek                                                           |                   |                  |          |           |
| Namazın rükünlerinde sırayı gözetmek                                                       |                   |                  |          |           |
| Dizler ve ellerle beraber alını yere koymak                                                |                   |                  |          |           |
| Ta'dil-i erkânı yerine getirmek                                                            |                   |                  |          |           |
| Son oturuşta tahiyyattan sonra "Allahumme Salli, Allahumme Barik ve Rabbenâ duasını okumak |                   |                  |          |           |
| Namazın sonunda Tahiyat duasını okuyacak kadar oturmak                                     |                   |                  |          |           |
| Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olması           |                   |                  |          |           |
| Kıyamda sağ eli sol el üzerine koymak                                                      |                   |                  |          |           |
| Örtülmesi gereken yerleri dinin belirlediği ölçülerde örtmek                               |                   |                  |          |           |
| Namazda ilk oturuşu yapmak                                                                 |                   |                  |          |           |
| Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamak                                                     |                   |                  |          |           |
| Sübhâneke okumak                                                                           |                   |                  |          |           |



## CEVAP ANAHTARI

|                                                                                            | Dışındaki Farzlar | İçindeki Farzlar | Vacipler | Sünnetler |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|----------|-----------|
| Fatiha suresini okumak                                                                     |                   |                  | ✓        |           |
| Her namazı kendi vakti içinde kılmak                                                       | ✓                 |                  |          |           |
| Rükûda üç defa "Sübhâne Rabbiye'l-azîm" demek                                              |                   |                  |          | ✓         |
| Vitir namazında Kunut duasını okumak                                                       |                   |                  | ✓        |           |
| Namazda ayakta durmak                                                                      |                   | ✓                |          |           |
| İftitah tekbirinde elleri yukarı kaldırmak                                                 |                   |                  |          | ✓         |
| Kılınacak namaza niyet etmek                                                               | ✓                 |                  |          |           |
| Namazda elleri dizlere koyarak eğilmek                                                     |                   | ✓                |          |           |
| Namaz kılarken kibleye yönelmek                                                            | ✓                 |                  |          |           |
| Namazın rükünlerinde sırayı gözetmek                                                       |                   |                  | ✓        |           |
| Dizler ve ellerle beraber alnı yere koymak                                                 |                   | ✓                |          |           |
| Ta'dil-i erkânı yerine getirmek                                                            |                   |                  | ✓        |           |
| Son oturuşta tahiyyattan sonra "Allahumme Salli, Allahumme Barik ve Rabbenâ duasını okumak |                   |                  |          | ✓         |
| Namazın sonunda Tahiyat duasını okuyacak kadar oturmak                                     |                   | ✓                |          |           |
| Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olması           | ✓                 |                  |          |           |
| Kıyamda sağ eli sol el üzerine koymak                                                      |                   |                  |          | ✓         |
| Örtülmesi gereken yerleri dinin belirlediği ölçülerde örtmek                               | ✓                 |                  |          |           |
| Namazda ilk oturuşu yapmak                                                                 |                   |                  | ✓        |           |
| Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamak                                                     |                   | ✓                |          |           |
| Sübhâneke okumak                                                                           |                   |                  |          | ✓         |

**Kazanım:** Çeşitlerine göre namazın kılınışına örnekler verir.

### Süreç

1. Etkinliğin yapılmasına imkan sağlanması için bu etkinlik okul mescidinde gerçekleştirilir.
2. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
3. Öğrencilerin üzerinde namaz kılabilecekleri bir karton ve seccade sınıfta hazır bulundurulur.
4. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
5. Öğrencilere iki rekâtlı bir namazın kılınışı ile ilgili Ek-1'de yer alan ifadeleri incelemeleri ve hangi sıra ile gelmeleri gerektiğini bulmaları istenir.
6. Öğrencilerden ifadelerin başlarında bulunan boşluğa o ifadenin iki rekâtlı bir namazın kılınışındaki sırasını yazmaları istenir.
7. Yapılan sıralama öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.
8. Gönüllü iki öğrenciden iki rekâtlı bir namazın kılınışını göstermeleri istenir.
9. Mescitte öğrencilerin namaz kılınışını göstererek anlatmaları sağlanır.
10. Süreç öğretmen tarafından kontrol edilirken yanlışlıklar varsa düzeltilir.

### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki tabloda iki rekâtlı bir namazının kılınışı ile ilgili bilgiler karışık olarak verilmiştir. İfadelerin başına numaralarını yazarak doğru bir şekilde sıralayınız.

..... Rükû ve secde yapılır sonra kalkılır.

..... Allahumme Salli, Allahumme Barik ve Rabbena duaları okunur.

..... Eller bağlanarak kıyamda dururken Subhaneke duası ve eûzu besmele çekilerek Fatiha suresi okunur.

..... Besmele, Fatiha ve bir sure ya da bir kaç ayet okunur.

..... "Niyet ettim Allah (c.c.) rızası için bugünkü ..... namazını kılmaya." diye niyet edilir.

..... Her iki omuz hizasına doğru selam verilir.

..... Rükû ve secde yapıldıktan sonra son oturuş yapılır.

..... Ettehiyyatü duası okunur.

..... "Allahu Ekber" diyerek iftitah tekbiri alınır.

..... Bir sure ya da birkaç ayet okunur.



## CEVAP ANAHTARI

5 Rükû ve secde yapılır sonra kalkılır.

9 Allahumme Salli, Allahumme Barik ve Rabbena duaları okunur.

3 Eller bağlanarak kıyamda dururken Subhaneke duası ve eûzu besmele çekilerek Fatiha suresi okunur.

6 Besmele, Fatiha ve bir sure ya da bir kaç ayet okunur.

1 "Niyet ettim Allah (c.c.) rızası için bugünkü ..... namazını kılmaya." diye niyet edilir.

10 Her iki omuz hizasına doğru selam verilir.

7 Rükû ve secde yapıldıktan sonra son oturuş yapılır.

8 Ettehiyyatü duası okunur.

2 "Allahu Ekber" diyerek iftitah tekbiri alınır.

4 Bir sure ya da birkaç ayet okunur.

**Kazanım:** Çeşitlerine göre namazın kılınışına örnekler verir.

### Süreç

1. Ek-1'de yer alan namaz çeşitleri ve özellikleri ile ilgili kartlar işaretli yerlerden kesilerek hazır edilir.
2. Öğrenciler üç gruba ayrılır.
3. Her gruptan iki öğrenci temsilci olarak seçilir.
4. İki öğrenciden birisi soru sorma diğeri cevaplama ile görevlendirilir.
5. Öğretmen zaman hesaplamak için kronometreyi hazır bulundurur.
6. Soru sorma ile görevli öğrencilere üçer kart verilir.
7. Önce 1. gruptan seçilen öğrenciler tahtaya çıkar. Cevap vermekle sorumlu öğrenci "Nesi var?" diye sorar. Soru sorma ile görevli öğrenci karttaki namazın özelliklerinden birini okur. Diğer öğrenci o namazın ismini bilmeye çalışır. Bilene kadar "Nesi var?" diye sormaya devam eder. Bildikten sonra diğer karta geçilerek kartlar bitene kadar oyun devam ettirilir. Yanlış cevap verildiğinde o soru bilinmemiş kabul edilerek bir diğer karta geçilir.
8. Doğru bilinen her kart için 10 puan kazanılır.
9. Her üç grup da oyununu tamamladığında en kısa sürede ve en çok puana sahip olan grup birinci seçilir.

### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan kartları kenarlarından keserek oyuna hazır hale getiriniz.

**SABAH NAMAZI**

2 rekât sünneti vardır.  
Toplamda 4 kere Fatiha suresi okunur.  
Farzında toplam 2 kere rükû vardır.  
Toplam 2 kere Salli Barik duaları okunur.  
Toplamda 2 kere son oturuş vardır.

**ÖĞLE NAMAZI**

Toplam 6 rekât sünneti vardır.  
4 rekâtlık sünnetinin 3. rekâtında Subhaneke okunmaz.  
4 rekâtlık sünnetinin ilk oturuşunda sadece Ettehiyyatü duası okunur.  
4 rekât farzı vardır.  
Toplam 10 rükû vardır.

**İKİNDİ NAMAZI**

4 rekât sünneti vardır.  
Sünnetinde toplam 2 kere Salli Barik duaları okunur.  
Farzında 4 rükû vardır.  
Sünnetinde 2 kere Subhaneke duası okunur.  
Toplamda 8 rükû vardır.

**AKŞAM NAMAZI**

3 rekât farzı vardır.  
Toplamda 3 kere Ettehiyyatü duası okunur.  
Sünnetinde 2 kere rükû vardır.  
Farzının 3. rekâtında sadece Fatiha suresi okunur.  
Toplam 2 kere Rabbena duaları okunur.

**YATSI NAMAZI**

Toplam 6 rekât sünneti vardır.  
4 rekâtlık sünnetinde toplam 2 kere Salli Barik duaları okunur.  
Farzında 4 kere Fatiha suresi okunur.  
Toplamda 10 rükû vardır.  
Toplam 3 kere Rabbena duaları okunur.

**VİTİR NAMAZI**

1 kere Subhaneke duası okunur.  
2 kere Ettehiyyatü duası okunur.  
3 rekât bir namazdır.  
Bu namazda Kunut duaları okunur.  
Vacip bir namazdır.

**CUMA NAMAZI**

2 rekât farzı vardır.  
Toplam 10 rekâttır.  
Sünnetlerinde 1. oturuşta Salli Barik ve Rabbena duaları okunmaz.  
Cemaatle kılınmalıdır.  
İlk sünnetten sonra Hutbe okunur.

**BAYRAM NAMAZI**

Toplamda 2 rükû vardır.  
Cemaatle kılınmalıdır.  
Ezan ve kamet yoktur.  
Namaz bittikten sonra hutbe okunur.  
Yılda 2 defa kılınır.

**CENAZE NAMAZI**

1 kere Salli ve Barik duaları okunur.  
Rükû ve secde yoktur.  
Farz-ı kifâye hükmündedir.  
Subhaneke duası "vecelle senâüke" cümlesi ilave edilerek okunur.  
Ayakta iken selam verilerek namaz bitirilir.

**Kazanım:** Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örneklendirir.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden öncelikle hadis-i şerifleri verilen kelimelerden yardım alarak tamamlamaları istenir.
3. Gönüllü öğrencilere tamamlanan hadis-i şerifler okutulur. Yanlışlık varsa öğretmen tarafından düzeltilir.
4. Hadis-i şeriflerle ilgili soruları cevaplandırmak için öğrencilere süre verilir.
5. Gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
6. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Aşağıdaki hadis-i şerifleri verilen kelimelerden hareketle tamamlayarak ilgili soruları cevaplayınız.

güzel

söz

oruç

bir

çirkin

birisi

yalan

namaz

iş

terk

yeme

cahillik

"..... bir perdedir. Sizden biri oruç tuttuğu zaman ..... söz söylemesin. .... yapmasın. Eğer ..... ona çatar ve kötü ..... söyleyecek olursa 'Ben oruçluyum! Ben oruçluyum!' desin."

(Ebû Dâvûd, Sıyam, 2363.)

"..... kimse ..... söylemeyi ve yalanla ..... yapmayı ..... etmezse Allah'ın onun ..... içmeyi terk etmesine ihtiyacı yoktur."

(Buhârî, Savm, 1804.)

1. Orucun bireysel ve toplumsal hayatımızdaki etkileri nelerdir? Verilen hadis-i şeriflerden hareketle görüşlerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. Oruçlu iken hangi konularda daha dikkatli davranırsınız? Örneklerle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....





## CEVAP ANAHTARI

"Oruç bir perdedir. Sizden biri oruç tuttuğu zaman **çirkin** söz söylemesin. **Cahillik** yapmasın. Eğer **birisi** ona çatar ve kötü **söz** söyleyecek olursa 'Ben oruçluyum! Ben oruçluyum!' desin."

(Ebû Dâvûd, Sıyam, 2363.)

"Bir kimse **yalan** söylemeyi ve yalanla **iş** yapmayı **terk** etmezse Allah'ın onun **yeme** içmeyi terk etmesine ihtiyacı yoktur."

(Buhârî, Savm, 1804.)

**Kazanım:** Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örneklendirir.

### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden bulmacada yer alan heceleri, ok işaretinin olduğu heceden başlamak suretiyle birleştirilerek ayeti bulmaları istenir.
3. Bulmacada ilerlenecek yön için bulmacanın altında yer alan yönergeyi izlemeleri sağlanır.
4. Her hece için hangi yöne doğru gidileceğini gösteren yönergenin altına bulunan hecelerin yazılması sağlanır.
5. Yönler ile ilgili pusula görüntüsünden yardım alınabileceği söylenir.
6. Gönüllü öğrencilere tamamlanan ayet-i kerime okutulur. Yanlışlık varsa öğretmen tarafından düzeltilir.
7. Öğrencilerden bulunan ayeti Ramazan ayı ve orucun dindeki yeri bağlamında yorumlamaları istenir. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek etkinlik sonlandırılır.
8. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

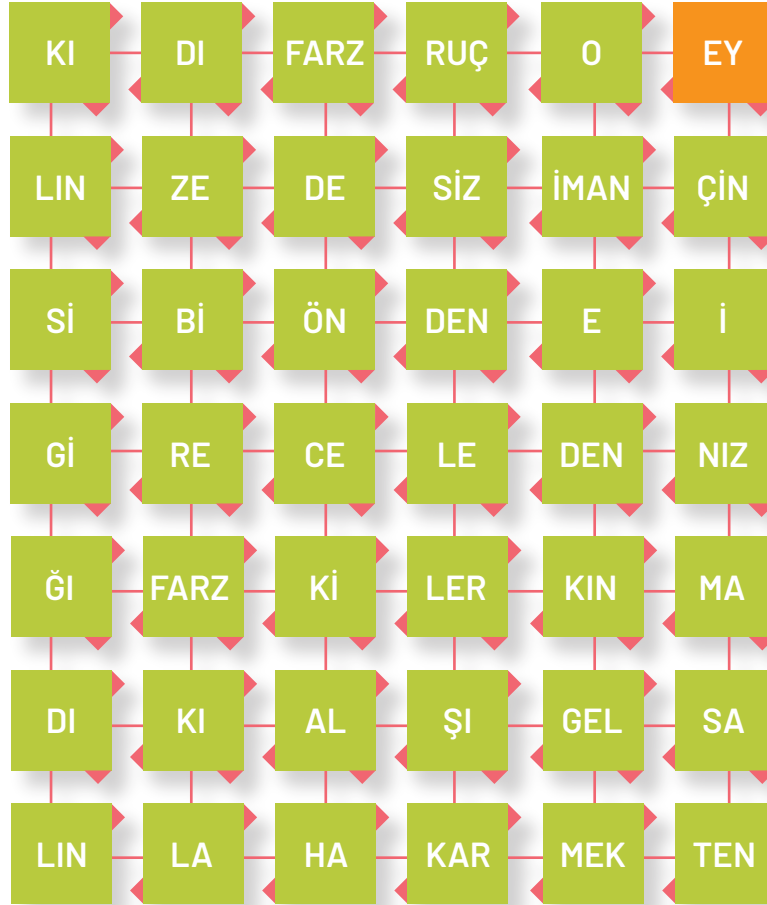
### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki şemada ok işaretinin gösterdiği heceden başlamak suretiyle alttaki yönergenin gösterdiği yönleri pusula yardımıyla takip ederek heceleri yazınız ve ayeti bulunuz. Bulduğunuz ayeti Ramazan ayı ve orucun dindeki yeri bağlamında yorumlayınız.

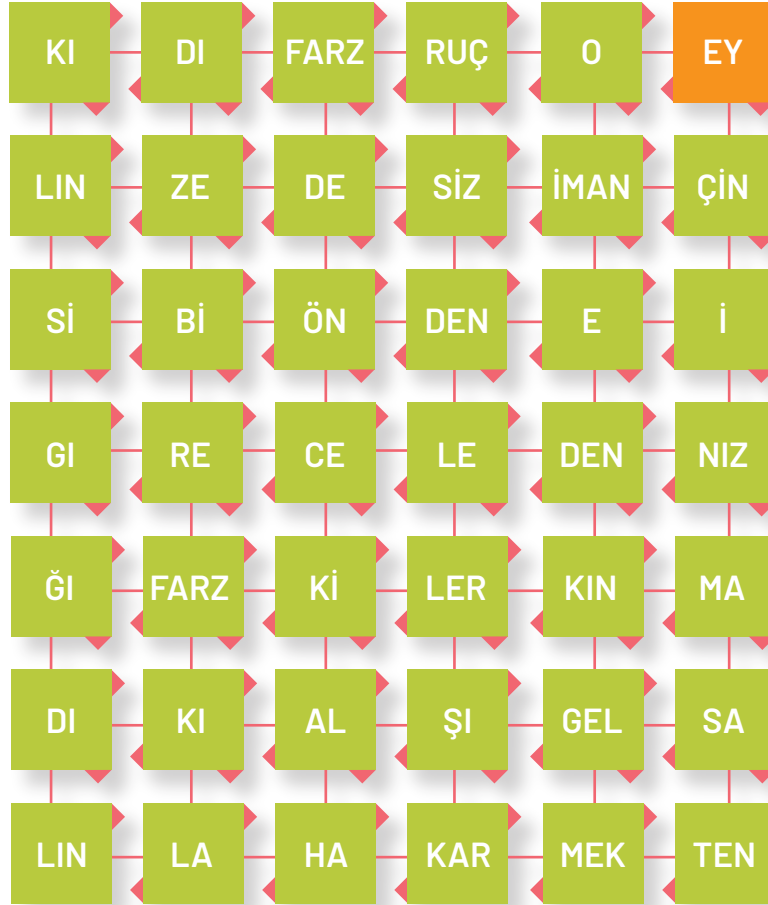
**Örnek:**

2 KD → Kuzeydoğu  
yönünde  
iki adım ilerleyiniz.



|     |     |     |    |     |     |     |    |     |    |    |    |     |     |
|-----|-----|-----|----|-----|-----|-----|----|-----|----|----|----|-----|-----|
|     | 1GB | 1G  | 1G | 1GB | 1GB | 1GB | 1D | 1D  | 1K | 1D | 1G | 1D  | 1K  |
| EY  |     |     |    |     |     |     |    |     |    |    |    |     |     |
| 1KB | 1D  | 1K  | 1K | 1K  | 1KB | 1B  | 1G | 1G  | 1B | 1G | 1G | 1KD | 2B  |
|     |     |     |    |     |     |     |    |     |    |    |    |     |     |
| 1G  | 1G  | 1GB | 1K | 1K  | 1K  | 1KD | 1B | 1KD | 1D | 1K | 2B | 1G  | 1KD |
|     |     |     |    |     |     |     |    |     |    |    |    |     |     |

## CEVAP ANAHTARI



|    |      |    |     |     |     |     |    |     |    |     |     |     |    |
|----|------|----|-----|-----|-----|-----|----|-----|----|-----|-----|-----|----|
|    | 1GB  | 1G | 1G  | 1GB | 1GB | 1GB | 1D | 1D  | 1K | 1D  | 1G  | 1D  | 1K |
| EY | İMAN | E  | DEN | LER | AL  | LA  | HA | KAR | Şİ | GEL | MEK | TEN | SA |

|     |    |     |    |     |     |     |     |     |    |    |    |     |    |
|-----|----|-----|----|-----|-----|-----|-----|-----|----|----|----|-----|----|
| 1KB | 1D | 1K  | 1K | 1K  | 1KB | 1B  | 1G  | 1G  | 1B | 1G | 1G | 1KD | 2B |
| KIN | MA | NİZ | İ  | ÇİN | O   | RUÇ | SİZ | DEN | ÖN | CE | Kİ | LE  | RE |

|      |    |     |    |    |    |     |    |     |    |      |    |     |     |
|------|----|-----|----|----|----|-----|----|-----|----|------|----|-----|-----|
| 1G   | 1G | 1GB | 1K | 1K | 1K | 1KD | 1B | 1KD | 1D | 1K   | 2B | 1G  | 1KD |
| FARZ | Kİ | LİN | Dİ | Ğİ | Gİ | Bİ  | Sİ | ZE  | DE | FARZ | Kİ | LİN | Dİ  |

**Kazanım:** Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.

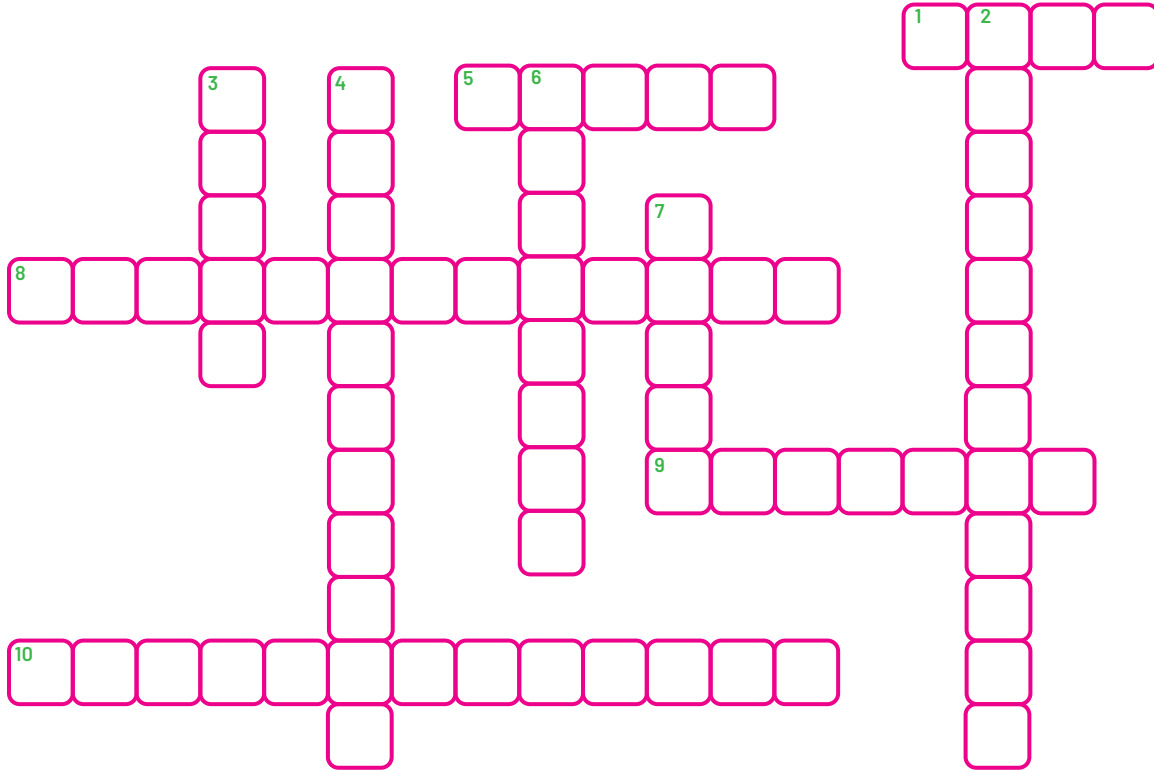
**Süreç**

1. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
2. Öğrencilerden bulmacada Ramazan ayı ve oruç ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
3. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
4. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kâğıtları sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki bulmacada Ramazan ayı ve oruç ile ilgili tanımları verilen kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.



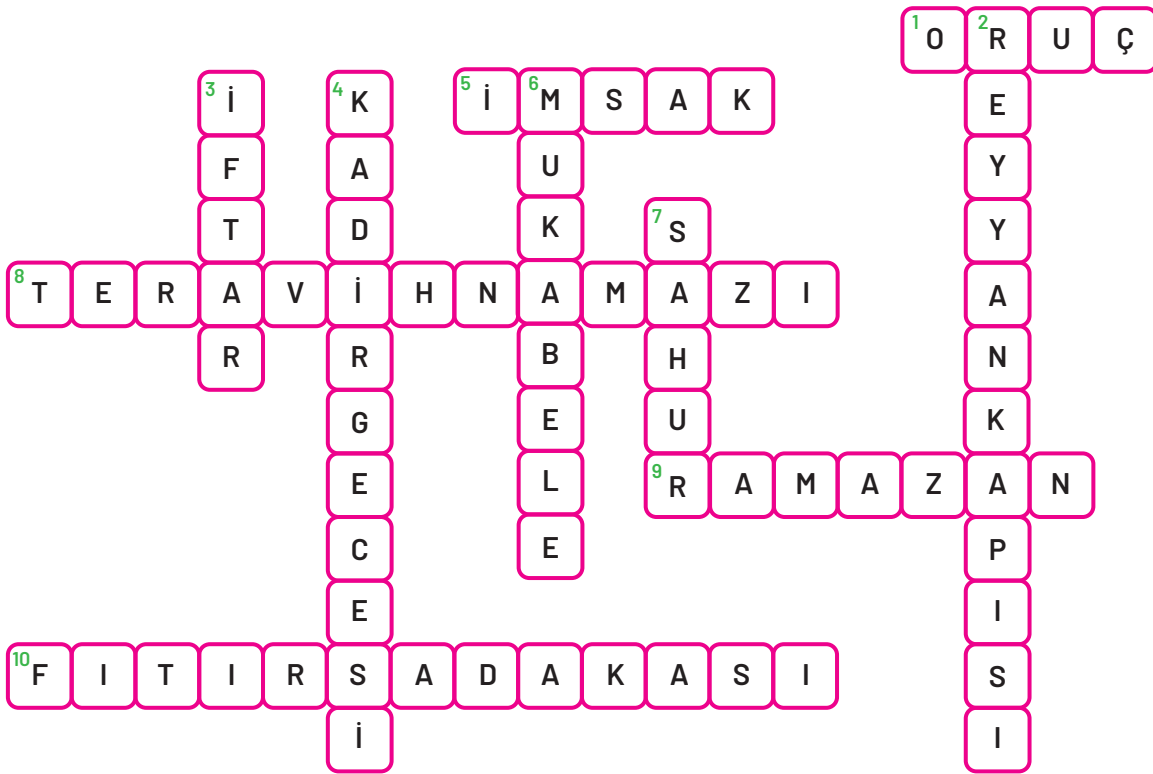
#### SOLDAN SAĞA

1. Niyet ederek imsak vaktinden iftar vaktine kadar yeme, içme ve cinsî ilişkiden uzak durularak yerine getirilen ibadettir.
5. Oruca başlangıç zamanını ifade etmektedir.
8. Ramazan ayına özel nafile bir namazdır. Yatsı namazından sonra, vitir namazından önce kılınır.
9. Oruç tutmanın farz olduğu aydır.
10. Ramazan ayına kavuşup onun bereket ve ikramından yararlanmanın bir şükür belirtisi olarak dinen zengin olanların vermesi vacip olan sadakaya denir.

#### YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. Oruç tutanlar için özel olarak ayrılan cennet kapısının adıdır.
3. Akşam vaktinin girmesiyle birlikte orucun bittiği zamanı ifade etmektedir.
4. Kur'an'ın indirilmeye başlandığı ve bin aydan daha hayırlı olan bir gecedir.
6. Cami, mescit ya da evlerde, bir kişi tarafından okunan Kur'an'ın cemaatin bir kısmı tarafından dinlenerek bir kısmı tarafından da mushaflardan takip edilerek hatim yapılmasıdır.
7. Oruç tutacak olanların oruca hazırlık amacıyla imsak vaktinden önce yedikleri yemeği ifade eder.

## CEVAP ANAHTARI



## SOLDAN SAĞA

- 1. ORUÇ:** Niyet ederek imsak vaktinden iftar vaktine kadar yeme, içme ve cinsî ilişkiden uzak durularak yerine getirilen ibadettir.
- 5. İMSAK:** Oruca başlangıç zamanını ifade etmektedir.
- 8. TERAVİH NAMAZI:** Ramazan ayına özel nafile bir namazdır. Yatsı namazından sonra, vitir namazından önce kılınır.
- 9. RAMAZAN:** Oruç tutmanın farz olduğu aydır.
- 10. FITIRA SADAKASI:** Ramazan ayına kavuşup onun bereket ve ikramından yararlanmanın bir şükür belirtisi olarak dinen zengin olanların vermesi vacip olan sadakaya denir.

**YUKARIDAN AŞAĞIYA**

2. **REYYAN KAPISI:** Oruç tutanlar için özel olarak ayrılan cennet kapısının adıdır.
3. **İFTAR:** Akşam vaktinin girmesiyle birlikte orucun bittiği zamanı ifade etmektedir.
4. **KADİR GECE:** Kur'an'ın indirilmeye başlandığı ve bin aydan daha hayırlı olan bir gecedir.
6. **MUKABELE:** Cami, mescit ya da evlerde, bir kişi tarafından okunan Kur'an'ın cemaatin bir kısmı tarafından dinlenerek bir kısmı tarafından da mushaflardan takip edilerek hatim yapılmasıdır.
7. **SAHUR:** Oruç tutacak olanların oruca hazırlık amacıyla imsak vaktinden önce yedikleri yemeği ifade eder.

**Kazanım:** Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.

**Süreç**

1. Öğretmen tarafından Ek-1'in çıktısı alınır.
2. Ek-1'de yer alan kavramlar kenarlarından kesilerek bir kutunun içerisine konulur.
3. Sınıf 2 gruba ayrılır. Önce her gruptan birer kişi kutudan bir kâğıt çeker ve üzerinde yazan kavramı, o kavramın ismini kullanmamak şartıyla kendi grubuna açıklamaya çalışır.
4. 30 saniye içinde doğru cevabı bulan grup 10 puan almış olur.
5. Zamanın dolması ile cevap bulunamaz ya da yanlış cevap verilirse o grup puan kazanamamış olur.
6. Bir sonraki kavramlar için her gruptan birer kişi daha gelerek kâğıt çeker.
7. Kutunun içinde yer alan kavramlar bitene kadar her iki grupta eşit sayıda kavram anlatmış olarak oyun tamamlanır.
8. Oyunun sonunda doğru bilinmeyen kavramlar öğretmen tarafından açıklanır.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.



Aşağıda yer alan kavramları işaretli yerlerden keserek oyuna hazır hâle getiriniz.

SAHUR

İMSAK

RAMAZAN

TERAVİH  
NAMAZIKUR'AN-I  
KERİMFITİR  
SADAKASIKADİR  
GECESİ

İFTAR

REYYAN  
KAPISI

MUKABELE

FARZ

HURMA

RAMAZAN  
BAYRAMI

DAVUL

RAMAZAN  
PİDESİ

EZAN



**Kazanım:** Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

“Sözlükte ‘haber, gerçek olmak, doğruluk’ gibi anlamlara gelen sıdk kökünden türeyen sadaka kelimesi, Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak için ihtiyaç sahiplerine yapılan gönüllü veya dinen zorunlu maddi yardımları, bu çerçevede verilen para ve eşyayı ifade eder. Kelime Türkçede daha çok dilencilere yapılan küçük para yardımını belirtmek üzere kullanılır. Sadaka vermeye tasadduk denilir. İnsanın doğasında bulunan yardımlaşma ve muhtaç olana yardım etme duygusu yanında dinlerin ve ahlaki öğretilerin teşvikiyle, devlet tarafından zorunlu biçimde tahsil edilen vergilerden ayrı olarak başkalarına maddî destek sağlamak için özveride bulunma uygulamaları değişik şekiller altında gelişerek sosyal yaraların sarılmasına ve toplumsal barışın sağlanmasına önemli katkılar sağlamıştır.

Ayet ve hadisler sadakayı teşvik ettiği gibi bunun insan onurunu kırmayacak biçimde gerçekleştirilmesine de büyük önem vermiş, dilenmeyi insanın saygınlığıyla bağdaşır bulmamıştır. Türk kültüründe ‘sadaka taşı’ (sadaka çukuru) adıyla bilinen ve Tanzimat dönemine kadar devam etmiş olan yardımlaşma usulü dilencililiğin önlenmesi veya asgari düzeye indirilmesi için alınmış bir tedbir mahiyetindedir. Camilerin herkesin göremeyeceği bir köşesine konulan mermer bir sütunun üstüne bir çukur açılır, isteyenler sadakalarını buraya bırakır ve ihtiyaç sahipleri ihtiyacı olan miktarı alarak sıkıntısını giderirdi.”

(bk. Ali Duman, “Sadaka”, DİA, C 35, s. 383-384.)

1. Yukarıdaki metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sadaka verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine
- B) Sadaka olarak verilecek malların özelliklerine
- C) Sadakanın tanımına
- D) “Sadaka taşı” uygulamasının nasıl yapıldığına
- E) Dinlerin ve ahlaki öğretilerin sadakayı teşvik ettiğine

2. Kültürümüzde “sadaka taşı” olarak bilinen uygulamanın toplumsal açıdan faydaları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

3. Günümüzdeki sosyal yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili kurumlara örnek vererek yaptıkları faaliyetleri kısaca anlatınız.

.....

.....

.....

.....



## CEVAP ANAHTARI

1. B

**Kazanım:** Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden zekât verilebilecek grupların özelliklerini okumaları ve bunların hangi grubun özellikleri olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden grupların özelliklerinin başında yer alan kısma ilgili grubun harfinin yazılması suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda zekât verilebilecek gruplar ve özellikleri yer almaktadır. Özelliklerin yer aldığı cümlelerin hangi gruba ait olduğunu bularak başındaki kutucuğa ilgili harfi yazarak eşleştiriniz.

- A. Fakirler
- B. Miskinler (Düşkünler)
- C. Zekât toplayan görevliler
- Ç. Müellefe-i kulûb
- D. Köleler
- E. Borçlular
- F. Allah (c.c.) yolunda olanlar
- G. Yolcular

..... Kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlardır.

..... Gelirleri olmakla birlikte ihtiyaçlarını yeteri kadar karşılayabilecek miktarda olmayan, nisap miktarından daha az malı bulunan kimselerdir.

..... Memleketinde parası olmakla birlikte, çıktığı yolculukta parasız kalanlardır.

..... Borcunu ödeyemeyecek durumda olanlardır.

..... Hiçbir malı ve geliri olmayan kimselerdir. Bunlar maddi bakımdan fakirlerden daha zor durumdadırlar.

..... Zekât gelirlerini toplamak ve dağıtmakla görevli olanlardır.

..... Maddi imkânsızlık sebebiyle Allah (c.c.) yolunda cihada çıkamayanlar, bütün zamanını ilme ve din için çalışmaya ayıran kimselerdir.

..... Boyunduruktan kurtarılacak olan köle ve savaş esirleridir.



## CEVAP ANAHTARI

Ç

Kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlardır.

A

Gelirleri olmakla birlikte ihtiyaçlarını yeteri kadar karşılayabilecek miktarda olmayan, nisap miktarından daha az malı bulunan kimselerdir.

G

Memleketinde parası olmakla birlikte, çıktığı yolculukta parasız kalanlardır.

E

Borcunu ödeyemeyecek durumda olanlardır.

B

Hiçbir malı ve geliri olmayan kimselerdir. Bunlar maddi bakımdan fakirlerden daha zor durumdadırlar.

C

Zekât gelirlerini toplamak ve dağıtmakla görevli olanlardır.

F

Maddi imkânsızlık sebebiyle Allah (c.c.) yolunda cihada çıkamayanlar, bütün zamanını ilme ve din için çalışmaya ayıran kimselerdir.

D

Boyunduruktan kurtarılacak olan köle ve savaş esirleridir.

9

## TEMEL DİNİ BİLGİLER

ETKİNLİK

21

2. Ünite: İbadet Hayatımız

15 dk.

**Kazanım:** Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.

### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1’de verilen haccın yapılışı ile ilgili uygulamaların yer aldığı ifadeleri ilgili sütuna yapılış sırasına göre yerleştirmeleri istenir.
4. İlk sütundan başlanarak ifadelerin yerleştirilmesi istenir.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Gönüllü öğrenciler tarafından yapılan sınıflandırma ve sıralama okunur.
7. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.



Aşağıda 4 gün boyunca haccın yapılışı ile ilgili uygulamalar maddeler hâlinde karışık olarak verilmiştir. Günlere bölünmüş tabloda, yapılış sırasına göre uygulamaları ilgili sütuna yazınız.

- ➔ Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır.
- ➔ Öğle ve ikindi namazları Arafat'ta cem-i takdim ile kılınır (İkinci namazının öğle namazı ile birlikte öğle vaktinde kılınması).
- ➔ Arafat'a gidilir.
- ➔ Tıraş olunur ve ihram'dan çıkılır.
- ➔ Arafat vakfesi yapılır.
- ➔ Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır.
- ➔ Daha önce ihrama girilmemişse ihrama girilir.
- ➔ Mescid-i Haram'a gidilir. Ziyaret tavafı ve sa'y yapılır.
- ➔ Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir.
- ➔ Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de cem-i te'hir ile kılınır (Akşam namazının yatsı namazı ile birlikte yatsı vaktinde kılınması).
- ➔ Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır.
- ➔ Gece Müzdelife'de geçirilir.
- ➔ Sabah Müzdelife vakfesi yapılır.
- ➔ Arefe sabahına kadar Mina'da kalınır.
- ➔ Mina'da Kurbanlar kesilir.

8 ZİLHİCCE  
(TERVİYE GÜNÜ)

9 ZİLHİCCE  
(AREFE GÜNÜ)

10 ZİLHİCCE  
(BAYRAMIN 1. GÜNÜ)

10 ZİLHİCCE  
(BAYRAMIN 2-3 VE  
4.GÜNÜ)



## CEVAP ANAHTARI

| 8 ZİLHİCCE<br>(TERVİYE GÜNÜ)                                                                                                                        | 9 ZİLHİCCE<br>(AREFE GÜNÜ)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 10 ZİLHİCCE<br>(BAYRAMIN 1. GÜNÜ)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 10 ZİLHİCCE<br>(BAYRAMIN 2-3 VE 4.GÜNÜ)                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Daha önce ihrama girilme-mişse ihrama girilir.</li> <li>→ Arefe sabahına kadar Mina'da kalınır.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Arafat'a gidilir.</li> <li>→ Öğle ve ikindi namazları Arafat'ta cem-i takdim ile kılınır (İkinci namazının öğle namazı ile birlikte öğle vaktinde kılınması).</li> <li>→ Arafat vakfesi yapılır.</li> <li>→ Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir.</li> <li>→ Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de cem-i te'hir ile kılınır (Akşam namazının yatsı namazı ile birlikte yatsı vaktinde kılınması).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Gece Müzdelife'de geçirilir.</li> <li>→ Sabah Müzdelife vakfesi yapılır.</li> <li>→ Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır.</li> <li>→ Mina'da Kurbanlar kesilir.</li> <li>→ Tıraş olunur ve ihram'dan çıkılır.</li> <li>→ Mescid-i Haram'a gidilir. Ziyaret tavafı ve sa'y yapılır.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır.</li> <li>→ Mekke'den ayrılma-dan veda tavafı yapılır</li> </ul> |

**Kazanım:** Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.

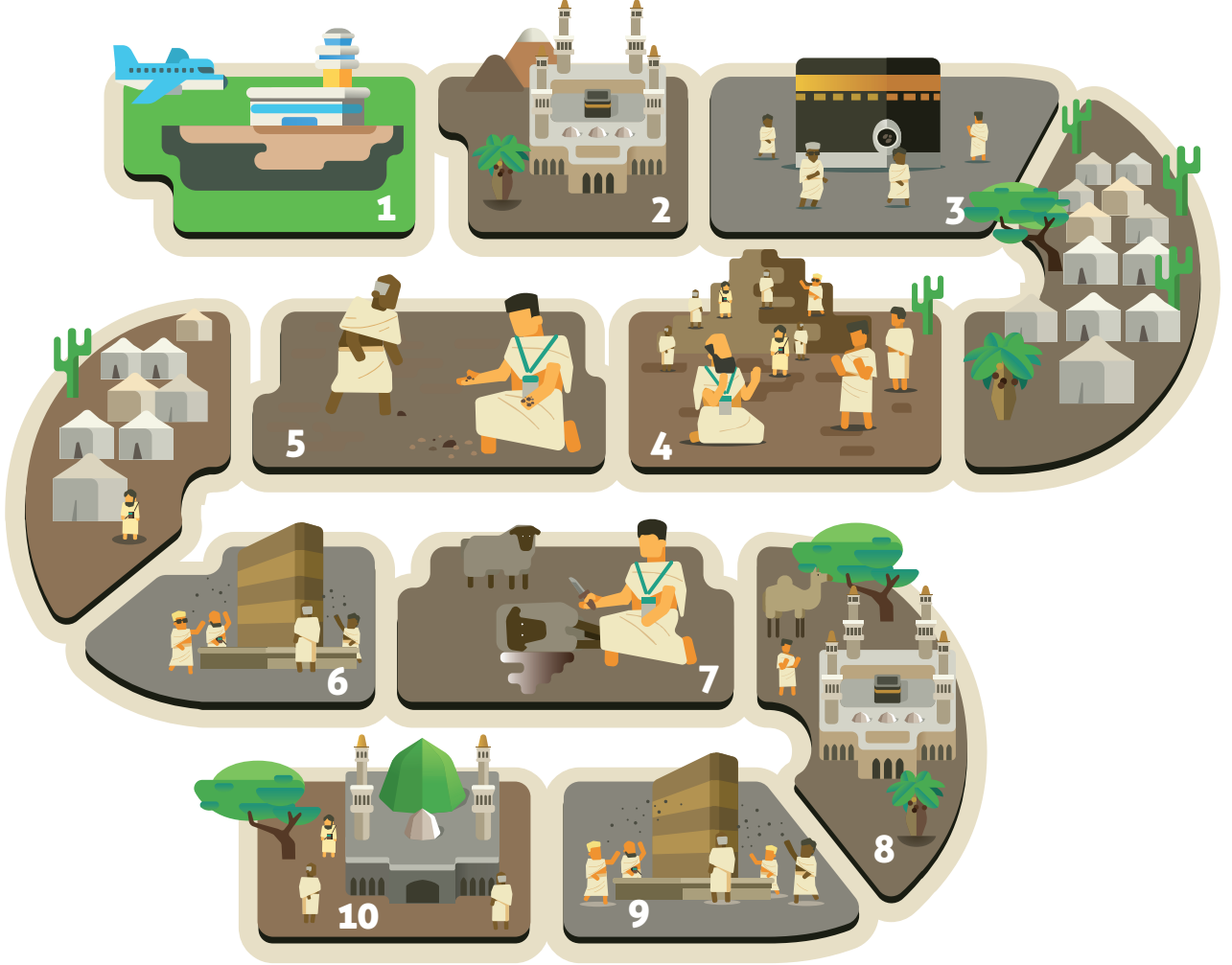
**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen haccın yapılışı ile ilgili uygulamaların yer aldığı görseli incelemeleri istenir.
4. Öğrencilerden görselin altında yer alan ifadelerin görseldeki hangi resimle ilgili olduğunu bulmaları, görselin numarasını ifadenin başına yazmak suretiyle eşleştirmeleri istenir.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadelerin hangi görselle ilgili olduğu bulunmuş olur.
6. Gönüllü öğrenciler tarafından sırasıyla görseller ve açıklamaları ilişkilendirilerek okunur.
7. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda haccın yapılışını gösteren bir görsel yer almaktadır. Görselin altında ise haccın yapılış aşamaları karışık olarak verilmiştir. Görselde numara ile gösterilen yerler ile ilgili açıklamaların hangisi olduğunu bulunuz. Bunları haccın yapılışı ile ilgili verilen ifadelerin başındaki boşluğa yazınız.



- .... Arafata gidilir. Arafat vakfesi yapılır.
- .... Mina'da Kurbanlar kesilir. Tıraş olunur ve ihramdan çıkılır.
- .... Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır.
- .... Yolculuk sonunda Mekke'ye ulaşılır.
- .... Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır. Medine'de Mescid-i Nebi ziyaret edilir.
- .... Hacca niyet ederek Mikat bölgelerinde ihrama girilir.
- .... Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır.
- .... Mescid-i Haram'a gidilir. Farz olan ziyaret tavafı yapılır. Vacip olan sa'y yapılır.
- .... Kâbe'ye gidilerek kudüm tavafı yapılır.
- .... Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir. Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de kılınır. Gece Müzdelife'de geçirilir. Sabah Müzdelife vakfesi yapılır. Müzdelife'de şeytan taşlamada atılacak taşlar toplanır.



## CEVAP ANAHTARI

- 4 Arafata gidilir. Arafat vakfesi yapılır.
- 7 Mina'da Kurbanlar kesilir. Tıraş olunur ve ihramdan çıkılır.
- 9 Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır.
- 1 Yolculuk sonunda Mekke'ye ulaşılır.
- 10 Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır. Medine'de Mescid-i Nebi ziyaret edilir.
- 2 Hacca niyet ederek Mikat bölgelerinde ihrama girilir.
- 6 Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır.
- 8 Mescid-i Haram'a gidilir. Farz olan ziyaret tavafı yapılır. Vacip olan sa'y yapılır.
- 3 Kâbe'ye gidilerek kudüm tavafı yapılır.
- 5 Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir. Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de kılınır. Gece Müzdelife'de geçirilir. Sabah Müzdelife vakfesi yapılır. Müzdelife'de şeytan taşlamada atılacak taşlar toplanır.

**Kazanım:** Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1’de verilen hac ve umrenin özellikleri ile ilgili ifadeleri ilgili sütuna yerleştirilmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Aşağıda hac ve umre ile ilgili özellikler maddeler hâlinde verilmiştir. Bunların hangisinin hac hangisinin umreye ait bir özellik olduğunu bularak ilgili sütuna yazınız.

- Hükmü sünnettir.
- Yılın belli zamanlarında yapılır.
- Hükmü farzdır.
- Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri yoktur.
- Arafat ve Müzdelife vakfesi vardır.
- Farzları ihram, tavaf ve vakfedir.
- Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri vardır.
- Arafat ve Müzdelife vakfesi bulunmamaktadır.
- Kurban kesmek yoktur.
- Kudüm, ziyaret ve veda tavafı vardır.
- Kurban kesmek vardır.
- Farzları ihram ve tavaftır.
- Arefe ve kurban bayramı günleri dışında yılın herhangi bir gününde yapılır.
- Sadece umre tavafı yapılır.

HAC

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UMRE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



## CEVAP ANAHTARI

## HAC

- Yılın belli zamanlarında yapılır.
- Hükmü farzdır.
- Farzları ihram, tavaf ve vakfedir.
- Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri vardır.
- Arafat ve Müzdelife vakfesi vardır.
- Kurban kesmek vardır.
- Kudüm, ziyaret ve veda tavafı vardır.

## UMRE

- Arefe ve kurban bayramı günleri dışında yılın herhangi bir gününde yapılır.
- Hükmü sünnettir.
- Farzları ihram ve tavaftır.
- Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri yoktur.
- Arafat ve Müzdelife vakfesi bulunmamaktadır.
- Kurban kesmek yoktur.
- Sadece umre tavafı yapılır.



**Kazanım:** Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.

**Süreç**

1. Ek-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
2. Öğrencilerden hac ve umre ile ilgili verilen bilgilerin doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazmaları istenir.
3. Bilgiler doğru veya yanlış diye ayırt edildikten sonra yönerge dikkate alınarak öğrencilerden aşağıda yer alan şifreyi bulmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrenciler cevapları okur ve etkinlik sonlandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kağıdı sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Hac ve umre ile ilgili verilen bilgilerde doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına ise (Y) yazınız.

1. ☐ Hac ibadeti, senenin belirli günlerinde yapılır.
2. ☐ Mina'da şeytan taşlamak umrenin vaciplerinden biridir.
3. ☐ Kâbe'yi tavaf etmek haccın farzlarından biridir.
4. ☐ Arafat'ta vakfe yapmak haccın sünnetlerinden biridir.
5. ☐ Umre; yapılışı itibarıyla ifrad, temettü ve kıran olmak üzere üç çeşittir.
6. ☐ Hac ibadeti, hem malla hem de bedenle yapılan bir ibadettir.
7. ☐ Umrede Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri vardır.
8. ☐ İhrama girmek haccın farzlarından biridir.
9. ☐ Nafile tavaf, hac ve umre ibadetleri ile bağlantılı olmayıp istenilen zamanda Allah (c.c.) rızası için sevap kazanmak üzere yapılan tavaftır.
10. ☐ Umrede kudüm, ziyaret ve veda tavafı vardır.
11. ☐ Müzdelife vakfesi, haccın vaciplerinden biridir.
12. ☐ Umre ibadeti sadece arefe ve kurban bayramı günlerinde yapılabilir.
13. ☐ Hac, hicretin üçüncü yılında farz kılınmıştır.
14. ☐ Umre yapma amacıyla yola çıkıldığında mîkat mahallerinde umre niyeti ile ihrama girilir.
15. ☐ Umre sünnet bir ibadettir.
16. ☐ Kudüm tavafı, hac için ihrama girenlerin yaptığı son tavaftır.
17. ☐ İhram ve tavaf, umrenin farzlarıdır.
18. ☐ Temettü ve kıran haccında kurban kesilir.
19. ☐ Umrede kurban kesmek vaciptir.
20. ☐ Hacda sadece veda tavafı vardır.

Tabloda, doğru ve yanlış olarak belirlediğiniz bilgilere denk gelen harflerin altına doğru bilgi ise alfabedeki o harften sonra gelen harfi, yanlış bilgi ise alfabede o harften önce gelen harfi yazınız ve şifreye ulaşınız (Z harfinden sonra alfabenin başına dönülecektir.).

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| G | B | B | C | J | K | J | M | D | O  |
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |

|    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 |
| Z  | Z  | M  | Z  | P  | E  | Z  | Ç  | İ  | S  |
|    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |

## CEVAP ANAHTARI

1. **D** Hac ibadeti, senenin belirli günlerinde yapılır.
2. **Y** Mina'da şeytan taşlamak umrenin vaciplerinden biridir.
3. **D** Kâbe'yi tavaf etmek haccın farzlarından biridir.
4. **Y** Arafat'ta vakfe yapmak haccın sünnetlerinden biridir.
5. **Y** Umre; yapılışı itibarıyla ifrad, temettü ve kıran olmak üzere üç çeşittir.
6. **D** Hac ibadeti, hem malla hem de bedenle yapılan bir ibadettir.
7. **Y** Umrede Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri vardır.
8. **D** İhrama girmek haccın farzlarından biridir.
9. **D** Nafile tavaf, hac ve umre ibadetleri ile bağlantılı olmayıp istenilen zamanda Allah (c.c.) rızası için sevap kazanmak üzere yapılan tavaftır.
10. **Y** Umrede kudüm, ziyaret ve veda tavafı vardır.
11. **D** Müzdelife vakfesi, haccın vaciplerinden biridir.
12. **Y** Umre ibadeti sadece arefe ve kurban bayramı günlerinde yapılabilir.
13. **Y** Hac, hicretin üçüncü yılında farz kılınmıştır.
14. **D** Umre yapma amacıyla yola çıkıldığında mîkat mahallerinde umre niyeti ile ihrama girilir.
15. **D** Umre sünnet bir ibadettir.
16. **Y** Kudüm tavafı, hac için ihrama girenlerin yaptığı son tavaftır.
17. **D** İhram ve tavaf, umrenin farzlarıdır.
18. **D** Temettü ve kıran haccında kurban kesilir.
19. **Y** Umrede kurban kesmek vaciptir.
20. **Y** Hacda sadece veda tavafı vardır.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| G | B | B | C | J | K | J | M | D | O  |
| H | A | C | B | İ | L | İ | N | E | N  |

|    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 |
| Z  | Z  | M  | Z  | P  | E  | Z  | Ç  | İ  | S  |
| A  | Y  | L  | A  | R  | D  | A  | D  | İ  | R  |

**Kazanım:** Hac ile ilgili kavramları açıklar.

**Süreç**

1. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
2. Öğrencilere bulmacada hac ve umre ibadeti ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
3. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
4. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kâğıtları sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

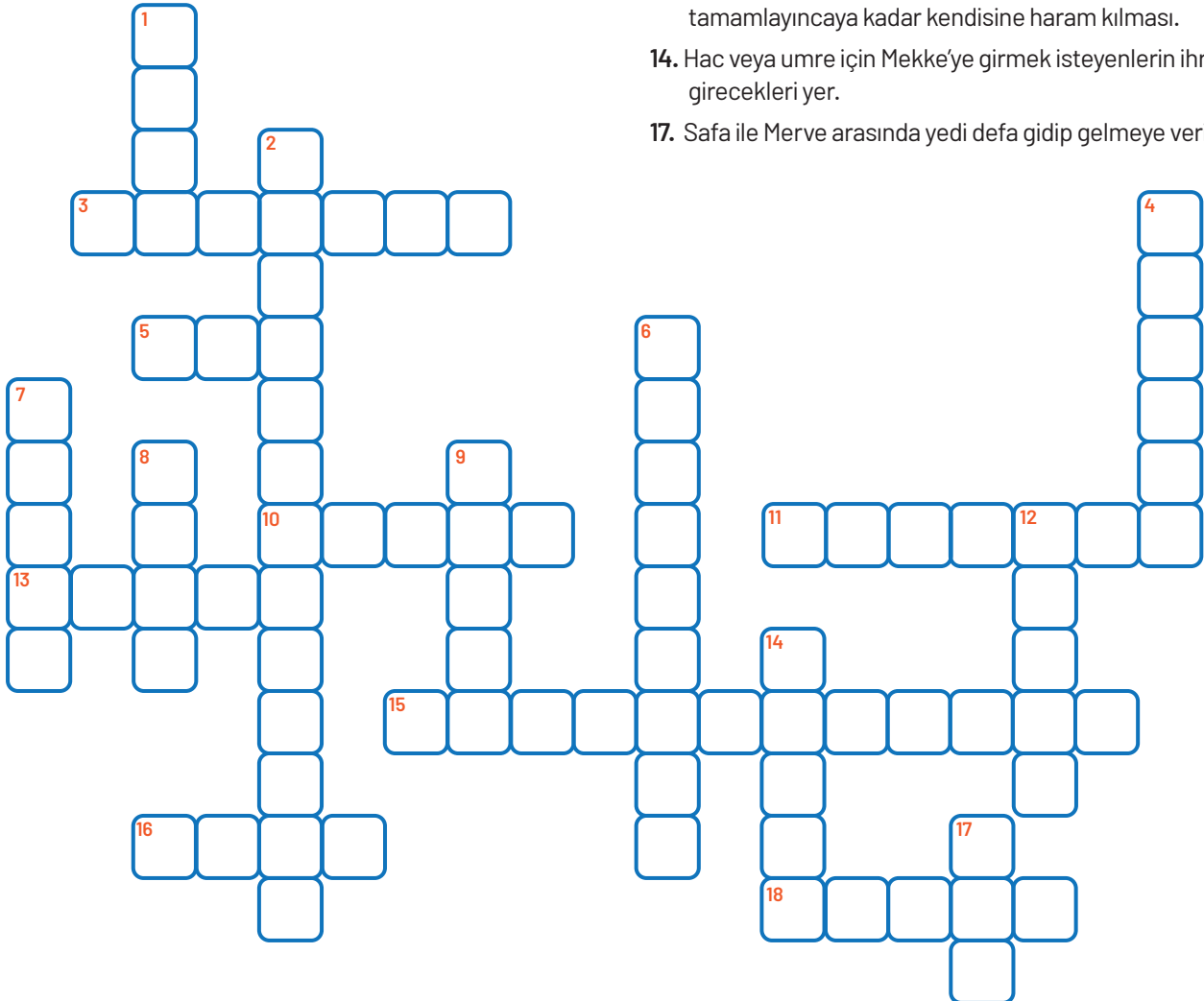
Aşağıdaki bulmacada hac ve umre ile ilgili kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.

**SOLDAN SAĞA**

3. Umre ve haccı ayrı ayrı ihrama girerek yapmak.
5. Senenin belirli günlerinde Arafat'ta vakfe yapılması, Kâbe'nin tavaf edilmesi ve diğer belirlenen kurallar çerçevesinde görevlerin yapılması ile yerine getirilen ibadet.
10. Umresiz yapılan hacca verilen isim.
11. "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-nîmete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine verilen ad.
13. Umre ve haccın ihramını birleştirmek.
15. Kâbe'nin de içinde bulunduğu alanı çevreleyen mescidin adı.
16. Tavaf için Kâbe'nin etrafındaki her bir dönüş verilen ad.
18. Dünyada insanlar için kible ve mabet olarak kurulan ilk ev olan, Rabbin kutsal evi olarak vasıflandırılan Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadet.

**YUKARIDAN AŞAĞIYA**

1. İslam'a göre yeryüzünde yapılan ilk mabet ve Müslümanların kiblesi.
2. İçerisinde Hz. Peygamber'in kabrinin de bulunduğu mescidin adı.
4. Hz. Peygamber'in mescidi ile kabrinin bulunduğu, İslam'ın iki harem bölgesinden biri.
6. Arafat ile Mina arasında yer alan ve hacıların, arefe günü güneş battıktan sonra Arafat'tan gelip vakfe yaptıkları yer.
7. Kâbe'nin bulunduğu ve hac ile umre ibadetinin yapıldığı kutsal şehir.
8. Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan bir ibadet.
9. Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durması.
12. Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılması.
14. Hac veya umre için Mekke'ye girmek isteyenlerin ihrama girecekleri yer.
17. Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye verilen ad.



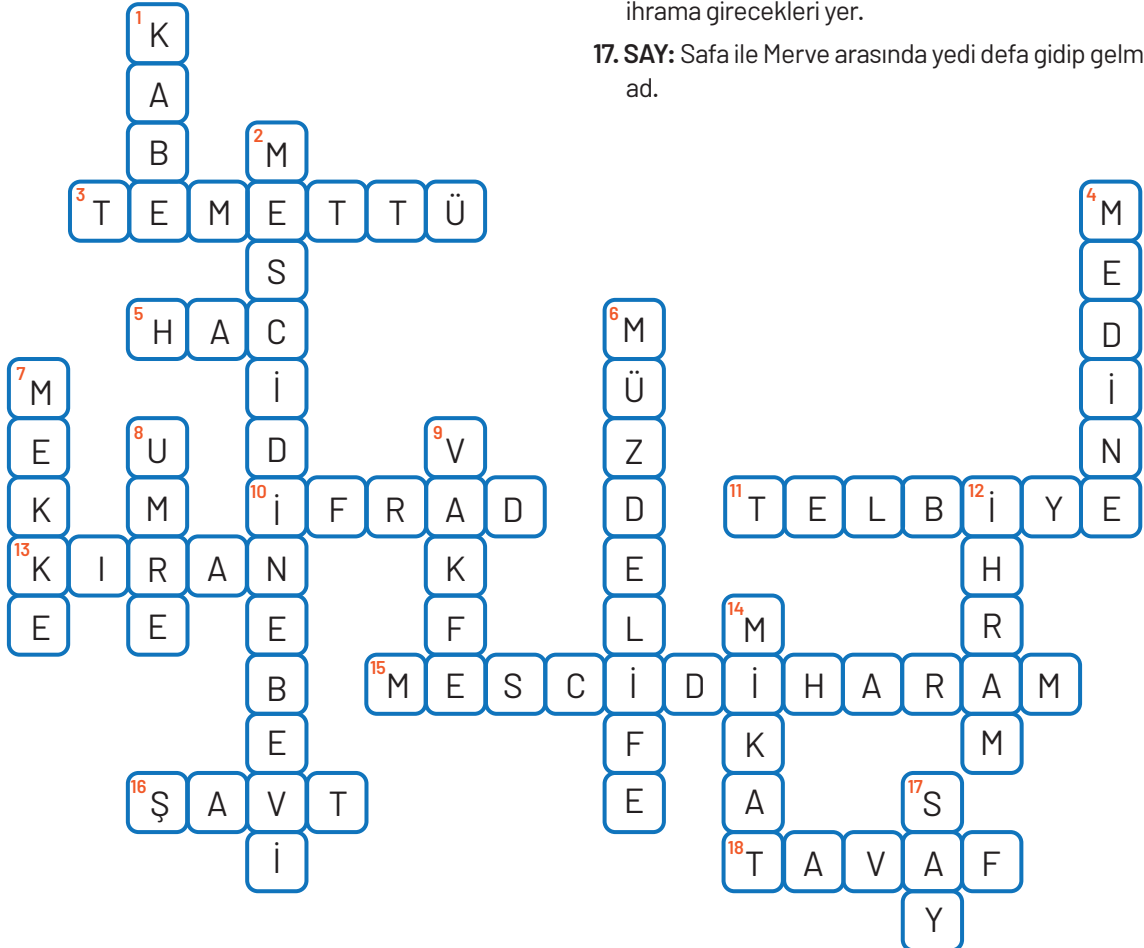
CEVAP ANAHTARI

SOLDAN SAĞA

3. **TEMETTÜ:** Umre ve hacı ayrı ayrı ihrama girerek yapmak.
5. **HAC:** Senenin belirli günlerinde Arafat'ta vakfe yapılması, Kâbe'nin tavaf edilmesi ve diğer belirlenen kurallar çerçevesinde görevlerin yapılması ile yerine getirilen ibadet.
10. **İFRAD:** Umresiz yapılan hacca verilen isim.
11. **TELBİYE:** "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-nîmete leke ve'l-mülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine verilen ad.
13. **KIRAN:** Umre ve hacın ihramını birleştirmek.
15. **MESCİDİHARAM:** Kâbe'nin de içinde bulunduğu alanı çevreleyen mescidin adı.
16. **ŞAVT:** Tavaf için Kâbe'nin etrafındaki her bir dönüşe verilen ad.
18. **TAVAF:** Dünyada insanlar için kible ve mabet olarak kurulan ilk ev olan, Rabbin kutsal evi olarak vasıflandırılan Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. **KABE:** İslam'a göre yeryüzünde yapılan ilk mabet ve Müslümanların kiblesi.
2. **MESCİDİNEBEVİ:** İçerisinde Hz. Peygamber'in kabrinin bulunduğu mescidin adı.
4. **MEDİNE:** Hz. Peygamber'in mescidi ile kabrinin bulunduğu, İslam'ın iki harem bölgesinden biri.
6. **MÜZDELİFE:** Arafat ile Mina arasında yer alan ve hacıların, arefe günü güneş battıktan sonra Arafat'tan gelip vakfe yaptıkları yer.
7. **MEKKE:** Kâbe'nin bulunduğu ve hac ile umre ibadetinin yapıldığı kutsal şehir.
8. **UMRE:** Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan bir ibadet.
9. **VAKFE:** Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durması.
12. **İHRAM:** Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılması.
14. **MİKAT:** Hac veya umre için Mekke'ye girmek isteyenlerin ihrama girecekleri yer.
17. **SAY:** Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye verilen ad.



**Kazanım:** Hac ile ilgili kavramları açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerin verilen kelimelerden hareketle cümlelerdeki boşlukları doldurmaları istenir.
4. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün eksik ifadeler bulunur.
6. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan cümlelerdeki boşluklara, verilen kavramlardan uygun olanını yazınız.

|          |         |       |       |                 |
|----------|---------|-------|-------|-----------------|
| telbiye  | İfrad   | hac   | Mina  | Mescid-i Nebevi |
| Müzdelif | temettü | ihram | tavaf | Safa ve Merve   |
| vakfe    | sa'y    | kıran | umre  | Mescid-i Haram  |

1. Hz. İsmail'in annesi Hz. Hâcer'in su aramak üzere koştuğu iki tepenin adı, ..... tepeleridir.
2. Umre ve haccın ihramını birleştirerek yapılan hacca ..... haccı denilmektedir.
3. Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadete ..... denir.
4. "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-nîmete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine ..... denir.
5. Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durmasına ..... denir.
6. Umresiz yapılan hacca ..... haccı denmektedir.
7. Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılmasına ..... denir.
8. Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye ..... denir.
9. Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan ibadete ..... denir.
10. Müzdelif vakfesinden sonra gidilen ve cemerât (cemreler) olarak tanımlanan ....., şeytan taşlama yerlerinin bulunduğu bölgedir.





## CEVAP ANAHTARI

1. Hz. İsmail'in annesi Hz. Hâcer'in su aramak üzere koştuğu iki tepenin adı **Safa ve Merve** tepeleridir.
2. Umre ve hacın ihramını birleştirerek yapılan hacca **temettü** hacı denilmektedir.
3. Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadete **tavaf** denir.
4. "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-nîmete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine **telbiye** denir.
5. Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durmasına **vakfe** denir.
6. Umresiz yapılan hacca **ifrad** hacı denmektedir.
7. Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılmasına **ihram** denir.
8. Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye **sa'y** denir.
9. Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan ibadete **umre** denir.
10. Müzdelife vakfesinden sonra gidilen ve cemerât (cemreler) olarak tanımlanan **Mina**, şeytan taşlama yerlerinin bulunduğu bölgedir.

**Kazanım:** Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metni okuyarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

“İbadetlerde fert ve toplum yararıyla açıklanabilir unsurlarla taabbüdü (ibadetle ilgili) nitelik taşıyan ve Allah’a bağlılığı temsil eden simgesel davranışlar çok defa bir arada bulunur. Ancak mali bir ibadet olan kurbanda taabbüdü yönler de bulunmakla birlikte fert ve toplum yararı daha ön plandadır.

Kişi kurban kesmekle Allah’ın emrine boyun eğmiş ve kulluk bilincini koruduğunu canlı bir biçimde ortaya koymuş olur. Bunu yaparken de malını Allah için telef etmesi değil en yakınlarından başlayarak insanlara yararlı olacak tarzda gerçekleştirilmesi istenmiştir.

Kurban toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar; sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunur. Özellikle et satın alma imkânı bulunmayan veya çok sınırlı olan yoksulların bulunduğu ortamlarda onun bu rolünü daha belirgin biçimde görmek mümkündür. Zengine malını Allah’ın rızâsı, yardımlaşma ve başkalarıyla paylaşma yolunda harcama zevk ve alışkanlığını verir; onu cimrilik hastalığından, dünya malına tutkunluktan kurtarır. Fakirin de varlıklı kullar aracılığıyla Allah’a şükretmesine, dünya nimetinin yeryüzündeki dağılımı konusunda karamsarlık ve düşmanlıktan kendini kurtarmasına ve kendini toplumunun bir üyesi olarak hissetmesine vesile olur. Kurban ibadetinin yararı sadece sosyal dayanışma ve mali yardıma indirgenemeyeceği, her ibadetin öz ve biçim olarak ayrı anlam ve hikmetleri bulunduğu için kurban yerine başka bir ibadetin ikame edilmesi, meselâ kurbanın parasının dağıtılması, fakirlere gıda yardımı yapılması, namaz kılınip oruç tutulması câiz görülmez.”

(bk. Ali Bardakoğlu, “Kurban”, DİA, C 26, s. 436-440.)

**1. Metinde kurban ibadeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Önceki din ve kültürlerde farklı şekil ve amaçlarla da olsa varlığını sürdürmüştür.
- B) Hem taabbüdü (ibadet) hem de toplumsal yönü vardır.
- C) Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı sağlar.
- D) Kurban keserek fakirlere dağıtan insanları cimrilikten ve dünya tutkusundan korur.
- E) Kurban kesmek yerine parasının dağıtılması ile bu ibadet yerine getirilmiş olmaz.

**2. Kurban Bayramı’nda kurban eti dağıtımına şahit oldunuz mu? Neler hissettiniz?**

**Düşüncelerinizi paylaşınız.**

.....

.....

.....

.....



## CEVAP ANAHTARI

1. A

**Kazanım:** Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden verilen ayet ve hadisleri okumaları ve bunlardan hareketle ilgili bölümü doldurmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

**Verilen ayet ve hadislerden hareketle kurban ibadetinin dinimizdeki yeri ve önemini açıklayınız.**

"Onların (kurbanların) etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat ona sizin takvanız (Allah'a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır..."

(Hac suresi, 37. ayet.)

**"Yeterli imkânı olduğu hâlde  
kurban kesmeyenler bizim  
namazgâhımıza yaklaşmasın."**

(İbn Mâce, Edâhî, 3123.)

"O hâlde, Rabbin için namaz  
kıl, kurban kes."

(Kevser suresi, 2. ayet.)

"Kurban yününün her bir tüyüne bir hasene (sevap) vardır."

(İbn Mâce, Edâhî, 3123.)

## Kurban İbadetinin Dinimizdeki Yeri ve Önemi

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

**Kazanım:** Salih amelin kapsamını söyler.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden öncelikle salih amel ile ilgili metni okumaları istenir.
4. Öğrencilerden metnin okunmasından sonra salih amelle ilgili örnekler bularak ilgili bölümlere yazmaları istenir.
5. Gönüllü öğrencilerden buldukları örnekleri okumaları istenir.
7. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

Metinden hareketle salih amel ile ilgili örnekler bularak aşağıdaki boşluklara yazınız.

“Salih ameller dinin yapılmasını emir veya tavsiye ettiği iyi, doğru, faydalı ve sevap kazanmaya vesile olan işlerdir. Kur’ân-ı Kerim’in birçok ayetinde iman ve salih amel, bazı ayetlerinde bunlarla birlikte ahiret inancı yan yana zikredilerek salih amelin faydası ve gerekliliği, kötü amelin zararı ve yanlışlığı üzerinde ısrarla durulmuş, Müslümanlar her fırsatta iman ve salih amele teşvik edilmiştir.”

(Süleyman Uludağ, “Amel”, DİA, C 3, s. 13-16.)

Anne ve babaya  
saygı göstermek

**SALİH  
AMEL**



**Kazanım:** Salih amelin kapsamını söyler.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden salih amel ile ilgili verilen soruları okumaları ve cevaplandırmaları istenir.
4. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını okumaları istenir.
5. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

**Değerlendirme**

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. "De ki: Amelce en çok ziyana uğrayan; iyi iş yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatındaki çabaları kaybolup giden kimseleri size haber verelim mi? Onlar, Rablerinin ayetlerini ve O'na kavuşacaklarını inkâr eden, böylece amelleri boşa çıkan, o yüzden de kıyamet gününde amelleri için bir terazi kurmayacağımız kimselerdir. İşte böyle. İnkâr etmeleri, ayetlerimi ve peygamberlerimi alay konusu yapmaları yüzünden onların cezası cehennemdir."

(Kehf suresi, 103-106. ayetler.)

Verilen ayette salih amelle ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) İyi bir iş yaparken gösteriştense uzak, ihlaslı bir şekilde sadece Allah (c.c.) rızası gözetilmelidir.
- B) Gündelik olarak yapılagelen davranışlar "Allah (c.c.) rızası" için yapılır ise salih amel olarak değerlendirilecektir.
- C) Allah Teâlâ'nın ve peygamberinin tüm emir ve tavsiyelerini yerine getirmek salih amel kapsamına dahildir.
- D) İyi olan davranışlar şöhret ve büyüklenme gibi amaçlarla yapılırsa kişiye sevap kazandıran bir salih amel olmayacaktır.
- E) Bir davranışın "salih amel" olarak değerlendirilip kişiye sevap kazandırabilmesi için onu yapanın mümin bir kişi olması gerekir.

2. "... Her kim, bir Müslüman'ın dünya sıkıntılarından birini giderirse Allah da onun kıyamet günü sıkıntılarından birini giderir." (Müslim, Birr, 58.) hadisi şerifini salih amel kapsamında örneklendirerek yorumlayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Son 1 hafta içinde yaptığınız tüm iş ve davranışları değerlendirerek salih amel kapsamına giren 3 davranışınızı yazınız.

➔ .....

➔ .....

➔ .....

## CEVAPLAYALIM

ETKİNLİK

30



15 dk.



EK-2

### CEVAP ANAHTARI

1. E

**Kazanım:** Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

"İbadet ve duanın, kulda Allah (c.c.) şuurunu daha canlı ve devamlı hâle getirmek suretiyle ahlaki bir hayat için gerekli duyarlık ve özgeciliğe ulaştırması; ayrıca problemleri akılcı bir şekilde çözmek ve hayatı daha mutlu kılmak için gerekli olan zihin duruluğu, moral güç, sağduyu ve ferasetin gerçekleşmesine imkân vermesi beklenir. Bu durumda dua gerçek bir tevekkül hâlini alır; yani bir problemi çözmenin veya önlemenin gerekli bütün yolları Allah'a (c.c.) dayanmanın sağladığı sükûnet ve güçle araştırılır ve sonucun hayırlı olması Allah'tan (c.c.) beklenir.

Dualarının kabul edilmesinde, dua edilirken yaşanan dinî şuur yoğunluğunun önemine işaret edilmiştir. Böyle bir durumda Allah (c.c.) insan şuurunun yegâne konusu olur, başka ilgi ve istekler silinir, duygusal gerginlik insan vicdanını temizler ve Allah'a (c.c.) açık bir hâle getirir. Kur'an'da bu durum, kişinin "dini Allah'a (c.c.) has kılması" olarak tanımlanmıştır. Bir hadiste, insanın mutlaka karşılık alacağına inandığı bir ruh hâli içinde dua etmesi gerektiği, gafil bir kalpten gelen duanın kabule yakın olmayacağı belirtilmiştir. Dualarının kabul edileceği bildirilen kimselerde görülen ortak özellik, şuurun dinî bir renkle kaplanmış olmasıdır."

(bk. Selahattin Parlador, "Dua", DİA, C 9, s. 530-535.)

**1. Verilen metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Dua, problemi çözmek için Allah'a (c.c.) dayanmanın verdiği güveni sağlar.
- B) Duanın kabul olacağını yürekten inanarak dua edilmesi gerekir.
- C) Duanın kabulünde aceleci davranıp duayı terk etmek doğru değildir.
- D) Dua ederken aynı zamanda problemlerin çözümü için gerekli gayretin de gösterilmesi gerekir.
- E) Dua insanın Allah (c.c.) ile olan yakınlığını canlı tutar.

**2. Dua ederken neler hissedersiniz? Kısaca yazınız.**

.....

.....

.....

.....

**3. Dua ederken nelere dikkat edersiniz?**

.....

.....

.....

.....



## CEVAP ANAHTARI

1. C

**Kazanım:** Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.

### Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden kelimeleri karışık olarak verilen ayet ve hadislerin kelimelerini düzenleyerek ilgili kısımlara yazmaları istenir.
4. Düzenlenen ayet ve hadisler sırasıyla öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
5. Öğrencilerin buldukları ayet ve hadisler üzerinde dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemi hakkında düşünmeleri istenir.
6. Ayet ve hadisler ile ilgili öğrencilerin görüşleri sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
7. Öğrencilerin yorumları ile ilgili öğretmenin kısa açıklamalar yapması faydalı olur.

### Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda kelimeleri karışık olarak verilen ayet-i kerime ve hadis-i şerifleri düzenleyerek altlarında yer alan boşluklara yazınız. Bulduğunuz ayet-i kerime ve hadis-i şeriflerden hareketle dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemi ile ilgili görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

özüdür

dua

ibadetin

(Tirmizî, Deavât, 3371.)

sorarlarsa

bana

edince

dua

veririm

yakınım

cevap

dua

gerçekten

edenin

kullarım

duasına

beni

ben

senden

(Bakara suresi, 186. ayet.)

işlediği

her

Allah

arkasından

durumunu

tevbesini

onun

eder

kuşkusuz

tevbe

düzeltirse

kabul

kim

de

zulumünün

edip

(Mâide suresi, 39. ayet.)

işler

Âdemoğlu

hayırlıları

işleyenlerin

günah

en

edenlerdir

günah

tevbe

(İbn Mâce, Zühd, 4251.)





## CEVAP ANAHTARI

"Dua, ibadetin özüdür."

(Tirmizî, Deavât, 3371.)

"Kullarım, beni senden sorarlarsa gerçekten ben yakınım. Bana dua edince dua edenin duasına cevap veririm..."

(Bakara suresi, 186. ayet.)

"Her kim de işlediği zulmünün arkasından tevbe edip durumunu düzeltirse kuşkusuz Allah onun tevbesini kabul eder..."

(Mâide suresi, 39. ayet.)

"Âdemoğlu günah işler. Günah işleyenlerin en hayırlıları tevbe edenlerdir."

(İbn Mâce, Zühd, 4251.)

**Kazanım:** İbadetleri yapmaya istekli olur.

**Süreç**

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

“İnsanda fitri ve tabi bir duygu olan din duygusu, beraberinde inanıp mabuda tapınma istek ve ihtiyacını da bulundurmaktadır. İbadetsiz bir dinden ve dindarlıktan bahsetmek mümkün değildir. Dinin amelî yönüne dâhil olan ibadetler; imandan feyz alıp hayat bulmaları ve imanı besleyip takviye etmeleri itibarıyla imanla yakından ilgilidir.

Kişinin devamlı kalben ve zihnen meşgul olduğu işler ve nefsin içinde bulunduğu durum iradeye yön vermektedir. Dolayısıyla insanın gönlündeki imanın iradeye yön vermesinin bir sonucu olarak iradenin harekete geçici etkisiyle tüm dini davranışlar gibi ibadetler de ortaya çıkmaktadır. Fakat iradenin etkisiyle ortaya çıkan bu ibadetlerin, tekrar tekrar yapılmakla zamanla müminin iradesinin, dinî emirleri yapma ve yasaklardan kaçınma konusunda terbiye edilip daha da güçlenmesini sağladıkları da bilinmektedir. Mesela günün muhtelif vakitlerinde abdest alıp namaz kılmak, Ramazan ayında bir ay her gün oruç tutarak birtakım mahrumiyetlere katlanmak, zekâtla malının bir kısmını elden çıkarmak, hac için zahmetli ve masraflı bir yolculuğa katlanmak, her şeyden önce bir irade işidir. Bütün bunları yapabilmek için başlangıçta var olan irade, bunları yerine getirmekle bunları daha içten ve daha derinden duyarak yaşayıp devam ettirmek ve dinî yasaklamalara karşı direnç kazanmak üzere daha da sağlam ve güçlü hâle gelmektedir.”

(bk. Hüseyin Certel, “Dinî Hayatta İbadetin Yeri ve Önemi”, Dini Araştırmalar, 1999, C 2, S 4, s. 209-222.)

1. İbadetin önemi ve insana kazandırdıklarını açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. İbadetlerinizi yerine getirirken neler hissedersiniz? Örneklendirerek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. “Beş vakit namazın benzeri, sizden birinizin kapısı önünden akıp giden ve her gün içinde beş defa yıkandığı bol sulu bir ırmak gibidir.” (Müslim, Mesâcid, 284.) hadis-i şerifinden neler anlıyorsunuz? Kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

**Kazanım:** İbadetleri yapmaya istekli olur.

**Süreç**

1. Ek-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
2. Bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki yer alan örnek cümleler sesli bir şekilde okunur.
4. Öğrencilerden örnek cümlelere uygun yeni cümleler kurmaları istenir.
5. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
6. Öğretmenin her cevapla ilgili kısa yorumlar yapması konunun daha iyi anlaşılması açısından faydalı olur.
7. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.



Aşağıda ibadetlerin insan ve toplum için önemini gösteren örnek cümleler verilmiştir. Siz de benzer şekilde cümleler kurarak örnekleri çoğaltınız.

İbadetlerimi yerine getirirken beni yaratan Rabb'imle konuşuyormuş gibi hissedirim. Bu yüzden ibadetlerin beni Rabb'ime yaklaştırdığını anlarım.

Zekât ve sadaka gibi ibadetlerin toplumsal birlik ve beraberlik duygusunu artırdığını bilirim. Bu yüzden elimden geldiğince ihtiyaç sahibi olanlara yardım etmeye çalışırım.

.....

.....

.....

.....

.....